SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 1 1995-01-02

RIKSBANKEN INFÖR PRIMARY DEALER-SYSTEM PÅ VALUTAMARKNADEN

Riksbanken har fr.o.m. den 1 januari 1995 infört ett primary dealer-system och har idag tecknat avtal för handel på den svenska valutamarknaden med följande institut:

Banque Indosuez
Nordbanken
Skandinaviska Enskilda Banken
Sparbanken Sverige
Svenska Handelsbanken
Sveriges Föreningsbank
Unibank

Syftet med att införa ett primary dealer-system på valutamarknaden är att skapa en klar avtalsrelation med Riksbankens motparter och därmed erhålla bättre kanaler för genomförandet av valutapolitiken. Sedan 1991 finns ett primary dealer-system på den svenska penningmarknaden. Erfarenheterna av detta system är goda och Riksbanken ser det som en fördel att ha ett liknande system på valutamarknaden.

De institut som tecknar primary dealer-avtal med Riksbanken har till uppgift att garantera en väl fungerande och likvid marknad, bland annat genom att kontinuerligt ange priser för bestämda belopp i svenska kronor såväl på avista- som på terminsmarknaden. Riksbanken ställer även vissa krav på aktivitet på valutamarknaden på de institut som agerar som primary dealers.

Beslutet att införa ett primary dealer-system för handel på den svenska valutamarknaden fattades och annonserades den 16 juni 1994. De institut som tidigare fungerat som s.k. marknadsgaranter har erbjudits att teckna primary dealer-avtal med Riksbanken fr.o.m. den 1 januari 1995.

Erbjudandet att teckna primary dealer-avtal med Riksbanken omfattar institut som står under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande tillsynsmyndighet i annat EES-land. Sådana institut erbjuds en prövoperiod om sex månader. Första möjligheten att påbörja en sådan prövoperiod var den 1 juli 1994.

Den 16 juni annonserade Riksbanken även att man i en skrivelse till Finansdepartementet föreslagit att tillståndsprövning avseende handel med valutor skulle överföras från Riksbanken till Finansinspektionen. På grund av lagtekniska aspekter kommer dock Riksbanken under 1995 att fortsätta att vara den myndighet som ger tillstånd för att bedriva valutahandel.

Ytterligare information lämnas av
Richard Gröttheim, tel. 08/787 04 69.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 2 1995-01-31

PRISSTABILITET LÖNAR SIG

Under de senaste två åren har industriproduktionen ökat med 23 procent. Exporten har ökat med 27 procent. Inom industrin ligger kapacitetsutnyttjandet på nivåer som är jämförbara med toppnivåerna på 80-talet. Industrins vinster gör att investeringarna nu ökar med 30 procent samtidigt som konsolideringen av balansräkningarna fortsätter.

En trygg välfärd produceras inte med sedlar utan med reala resurser. När uppgången i ekonomin får egen kraft är det därför naturligt och nödvändigt att de monetära förhållandena görs mindre expansiva. Efterfrågan som överstiger de reala resurserna skapar inflation, osäkerhet och otrygghet. Det sade vice riksbankschef Thomas Franzén i ett anförande vid seminariet "Börsen 95" anordnat av Veckans Affärer och Stockholms Handelskammare idag.

Det hade varit önskvärt att en minskning av den monetära stimulansen ägt rum i form av en förstärkning av kronan gärna i kombination med en lägre lång ränta. Detta skulle inte bara ha minskat det direkta inflationstrycket utan också givit en bättre kvalitet i den monetära stimulansen, dvs mindre överstimulans till exportsektorn och mer stimulans till investeringar och kapacitetsutbyggnad samt till hemmamarknadsinriktad produktion där kapaciteten inte är lika hårt ansträngd.

Riksbanken råder inte över kronkursen och har därför inget specifikt mål för den. Men det finns fundamentala förutsättningar för en starkare krona,

t.ex. genom ett bytesbalansöverskott som enligt finansplanen bedöms bli 80 miljarder under de närmaste två åren. Bytesbalansen tillsammans med en politik inriktad på prisstabilitet verkar för en starkare krona.

Thomas Franzéns anförande innehöll några teman som: Sanering av statsfinanserna och långsiktighet i politiken lönar sig. Dröjsmål eller tvekan kostar. Inflationen är inte löntagarens vän. Detta illustrerades också med internationella jämförelser.

Den stabilitetsorienterade politiken i länder som t.ex. Österrike tycks i högsta grad ha varit till gagn också för löntagarna. Trots att de svenska lönerna i nominella termer nästan åttafaldigats sedan 1970, vilket är betydligt mer än i Österrike, har reallönerna bara stigit med 30 procent. I Österrike har de under samma period stigit med inte mindre än 80 procent. Om man dessutom beaktar att arbetslösheten i Österrike ligger på drygt 4 procent framstår det klart att inflationen inte är löntagarens vän.

Kursen för kronan, den långa räntan, prisutvecklingen och dess delkomponenter, inflationsförväntningarna och inflationsprognoser kommer fortsatt att vara viktiga faktorer vid utformningen av politiken. Utvecklingen har inte varit gynnsam under den senaste tiden. Inriktningen på prisstabilitet för varaktig tillväxt och ökad sysselsättning är central för utformningen av penningpolitiken.

Talet kan beställas från informationscentralen
tel. 08-787 01 00

Ytterligare information lämnas av:
Thomas Franzén tel. 08-787 01 41 och
Gunilla Wikman tel. 08-787 04 18

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 3 1995-02-01

SVENSK MYNTNING 1 000 ÅR - TVÅ JUBILEUMSMYNT

Det är i år 1 000 år sedan de första mynten präglades i vårt land. Det skedde år 995 i Sigtuna. För att högtidlighålla detta utger Riksbanken två jubileumsmynt.

Jubileumsmynten finns i valörerna 1 000 kronor i guld och 200 kronor i silver. Upplagorna är maximerade till 15 000 för guldmyntet och 50 000 för silvermyntet.

Mynten bär kung Carl XVI Gustafs porträtt på den ena sidan och bilder av de olofspenningar som präglades i Sigtuna på 900-talet på den andra sidan.

Den historiska bakgrunden till den tidiga svenska myntningen skildras i en skrift av förre chefen för Kungliga Myntkabinettet Lars O Lagerqvist som utgivits av Myntverket.

Mynten börjar säljas av banker och riksbankskontor den 6 februari 1995.

Ytterligare information lämnas av Sven-Erik Nilsson, AB Tumba Bruk - Myntverket, tel. 016-12 03 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 4 1995-02-01

SVERIGE VÄL FRAMME I UPPFYLLANDET AV EU:S KRAV PÅ BETALNINGSSYSTEM

Att Sverige ligger väl framme i uppfyllandet av EU:s krav på betalningssystem framgår av en rapport som EMI presenterar idag. Rapporten "Utvecklingen av betalningssystem inom EU 1994" omfattar även de länder som blev medlemmar i EU från 1995; Sverige, Finland och Österrike.

Centralbankerna inom EU har tidigare beslutat om tio principer som skall gälla för betalningssystem inom EU. Dessa principer skall varje land uppfylla senast den 1 januari 1997 då den monetära unionen skall kunna upprättas.

Rapporten täcker, liksom motsvarande rapport för 1993, de sex områden som centralbankerna anser kräva parallella åtgärder; villkor för deltagande i betalningssystem, riskhantering, juridik, normer och infrastruktur, prissättning samt öppettider. Enligt rapporten har betydande framsteg gjorts under 1994, men länderna når fortfarande endast delvis upp till de fastställda principerna.

En central punkt i dessa principer är att det i varje land skall finnas ett betalningssystem för stora betalningar mellan bankerna som hanterar betalningar på bruttobasis (Real Time Gross Settlements System/RTGS). I ett sådant system avvecklas varje betalning för sig; någon nettning av betalningar mellan parter sker inte i systemet. Fördelen med ett bruttosystem jämfört med ett nettosystem är att systemriskerna är mindre. En annan fördel är att en betalning i ett bruttosystem blir slutgiltig omedelbart då betalningen initieras. I ett nettosystem sker

detta först vid den tidpunkt under dagen, vanligtvis vid dagens slut, då avvecklingen sker.

Sverige är ett av de sex länder inom EU som redan har ett betalningssystem baserat på bruttobetalningar, övriga länder har nettosystem. Det svenska systemet kallas RIX-systemet och utvecklades av Riksbanken 1990. (Information om RIX-systemet finns i Riksbankens kvartalstidsskrift Penning- och Valutapolitik nr 3 1994). Även när det gäller att uppfylla de övriga principerna ligger Sverige väl till.

Som bilaga till detta pressmeddelande finns EMI:s "PRESS COMMUNIQUE".

Rapporten "DEVELOPMENTS IN EU PAYMENT SYSTEMS IN 1994" finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08-787 01 00, fax. 08-787 05 26.

Ytterligare information lämnas av:
Kai Barvèll, tel. 08-787 04 73.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 5 1995-02-09

RIKSBANKEN HÖJER REPORÄNTAN FRÅN 7,60 TILL 7,80 PROCENT OCH JUSTERAR RÄNTEKORRIDOREN

Höjningen av reporäntan, som är Riksbankens styrränta, är ett led i en politik för prisstabilitet.

Vid dagens sammanträde har riksbanksfullmäktige haft en genomgång av det ekonomiska läget och inflationsutsikterna.

- Efter att ha avstämt riktlinjer för penningpolitiken har riksbankschefen beslutat att höja reporäntan från 7,60 till 7,80. Beslutet träder i kraft i samband med nästa ordinarie repotillfälle, tisdagen den 14 februari 1995.

- Riksbanken har också beslutat att höja golvet och taket i den s.k. räntekorridoren med en halv procentenhet vardera. Det betyder att inlåningsräntan sätts till 6,50 procent och utlåningsräntan till 8,50 procent. Beslutet träder i kraft onsdagen den 15 februari 1995.

Räntehöjningarna ska ses mot bakgrund av den kraftiga konjunkturuppgången i svensk ekonomi. Den leds av en stark ökning av produktionen inom stora delar av näringslivet. Den stora efterfrågeuppgången i industrin beror på en förbättrad konkurrenskraft i kombination med en internationell konjunkturuppgång. Under en tid har det dock också funnits en tendens till stigande inflationstryck och inflationsförväntningar.

För att säkerställa långsiktig prisstabilitet är det naturligt att penningpolitiken görs mindre expansiv. Genom att slå vakt om prisstabiliteten medverkar Riksbanken till att tillväxten blir varaktig, vilket i sin tur är en förutsättning för en långsiktigt ökad sysselsättning.

- Vid repoauktionen den 14 februari kommer Riksbanken att introducera repor till variabel ränta. Utöver den fasta repan med räntan 7,80 procent och två veckors löptid kommer Riksbanken på tisdag den 14 februari att begära in anbud på en variabel repa med en veckas löptid. Volymen på den variabla repan blir 10 mdr kronor.

Sedan det nuvarande räntestyrningssystemet i juni 1994 har Riksbanken genomgående gjort repor till fast ränta. Det betyder att Riksbanken i förväg talar om vilken ränta som gäller. Styrsystemet möjliggör också att Riksbanken gör repor till variabel ränta. I det fallet fördelas repovolymen efter de enskilda aktörernas bud i auktionen. På så sätt blir buden vägledande för reporäntans nivå.

Rådande ränteförväntningar gör att Riksbanken bedömer att variabla repor nu kan introduceras utan att den ändrade tekniken ger oönskade eller drastiska effekter på räntenivån. För att göra introduktionen av den nya tekniken så smidig som möjligt kommer den första repan till variabel ränta att läggas samtidigt med repan till fast ränta tisdagen den 14 februari. En utförligare beskrivning av variabla repor bifogas pressmeddelandet.

Presskonferens kommer att hållas på Riksbanken (ingång Malmskillnadsgatan 7) i dag, torsdag, kl. 11.30.
Presskort fordras för tillträde.
SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 6 1995-02-10

RIKSBANKENS BOKSLUT 1994

Riksbanken levererar 6,2 miljarder kronor till statsverket. Det framgår av Riksbankens förvaltningsberättelse för år 1994 som idag överlämnats till riksdagen. Förvaltningsberättelsen innehåller förutom Riksbankens bokslut även en redovisning av verksamheten under 1994.

Under 1994 har de stigande räntenivåerna medfört ett fall i värdet på Riksbankens värdepappersinnehav. Riksbankens redovisningsprinciper innebär att även värdepapper som ej realiserats marknadsvärderas som om värdet realiserades på balansdagen. Förändringen av detta marknadsvärde (dvs upp- eller nedskrivning) bokförs enligt Riksbankens principer som resultat, trots att värdepappren ej sålts.

Till följd av de stigande räntenivåerna under 1994 uppgår Riksbankens resultat före bokslutsdispositioner till -10,1 miljarder kronor mot ett positivt resultat om 26,7 miljarder kronor 1993.

På grund av att Riksbankens redovisningsprinciper kan ge sådana kast i resultatet från år till år beräknas inleveransen till statsverket på ett genomsnitt av resultaten för de senaste fem åren. Inleveransen 1993 uppgick till 9,5 miljarder kronor.

Vinstdisposition

Av årets resultat föreslås, efter upplösning av resultatutjämningsfonden med 18,6 miljarder kronor, att 6,2 miljarder kronor inlevereras till statsverket och att 2,4 miljarder avsätts till Riksbankens dispositionsfond.

Den inhemska rörelsen resulterade i ett underskott på -8,9 miljarder kronor mot +3,2 miljarder kronor 1993. Den utländska rörelsen visade ett marginellt underskott på -0,7 miljarder kronor, motsvarande överskott var 1993 23,7 miljarder kronor. Resultatförsämringen beror framförallt på den högre inhemska och utländska räntenivån vilket resulterat i ett lägre marknadsvärde på vårt värdepappersinnehav. Den orealiserade kursförlusten på

grund av detta beräknas för det inhemska värdepappersinnehav till -8 miljarder kronor och för det utländska värdepapperinnehavet till -14 miljarder kronor, dvs totalt -22 miljarder kronor. Motsvarande överskott var 1993 för det inhemska värdepappersinnehav +5 miljarder kronor och för det utländska värdepapperinnehavet +11 miljarder kronor, dvs totalt +16 miljarder kronor.

Årets förvaltningskostnader uppgår för 1994 till 598 miljoner kronor, vilket skall jämföras med 1993 då utfallet var 548 miljoner kronor.

Valutareservens storlek, brutto, var under 1994 i genomsnitt 176 miljarder kronor. Samtidigt hade Riksbanken sålt utländsk valuta på termin på i genomsnitt 143 miljarder kronor, vilket netto under året begränsat valutaexponeringen till +33 miljarder kronor. Valutakurseffekterna medförde ett förbättrat resultat med 2,4 miljarder kronor, trots att kronan stärktes under året. Detta förklaras av de terminspremier som Riksbanken erhåller för sin försäljning av valuta på termin.

Vid utgången av 1994 var balansomslutningen 269,1 miljarder kronor jämfört med 275,0 miljarder kronor vid utgången av 1993. De största tillgångarna är valutareserven och innehavet av svenska statspapper och obligationer. Valutareservens bokförda värde ökade från 175,7 miljarder vid årets början till 178,0 miljarder vid årets slut. Det bokförda värdet för svenska statspapper och obligationer minskade från 97,3 miljarder vid årets början till 86,9 miljarder vid årets slut.

Riksbankens anläggningstillgångar har under 1994 invärderats i balansräkningen till värde motsvarande 0,7 miljarder kronor. Tidigare år har investeringar i anläggningar kostnadsförts i sin helhet.

Ytterligare information lämnas av Kai Barvèll, tel 08/787 04 73 eller Mats Balke, tel. 08/787 02 88.

Förvaltningsberättelsen kan erhållas hos Riksbankens informationssekretariat, tel. 08/787 01 00.

Pressträff kl 14.00, Malmskillnadsgatan 7. Presskort erfordras.

BOKSLUT

RESULTATRÄKNING; mkr

	1994	1993	1992
Utländska rörelsen			
Ränteintäkter	- 2 966	19 974	11 437
Räntekostnader	- 155	- 214	- 818
Omräkning av valutakurser	2 394	3 941	- 850
Summa utländska rörelsen	**- 727**	**23 701**	**9 769**
Inhemska rörelsen			
Ränteintäkter av statspapper m.m.	694	14 433	12 186
Ränteintäkter av utlåning till banker m.m.	270	2 549	6 543
Räntekostnader m.m.	- 9 814	-13 788	-24 567
Summa inhemska rörelsen	**- 8 850**	**3 194**	**- 5 838**
Förvaltningsintäkter	**131**	**130**	**99**
Förvaltningskostnader	**- 598**	**- 548**	**- 606**
Övriga intäkter	**0**	**181**	**0**
Övriga kostnader	**- 11**	**- 4**	**- 6**
Resultat före bokslutsdispositioner	**-10 055**	**26 654**	**3 418**
Bokslutsdisposition			
Upplösning av resultatutjämningsfond	**+18 649**		**+ 4 798**
Avsättning till resultatutjämningsfond		**-12 032**	
Årets resultat	**8 594**	**14 622**	**8 216**

BALANSRÄKNING
Tillgångar, mkr

	1994	1993	1992
Guld och utländska tillgångar			
Guld	1 167	1 167	1 167
Särskilda dragningsrätter i IMF	508	508	359
Reservposition i IMF	4 930	5 157	4 377
Banker och utländska värdepapper	171 359	168 900	157 606
Guld och valutareserv	**177 964**	**175 732**	**163 509**
Sveriges andel i Världsbankens grundfond, inbetalt belopp	**593**	**593**	**593**
Övriga utländska tillgångar	**4**	**4**	**3**
Inhemska tillgångar			
Statspapper och obligationer	**86 937**	**97 251**	**145 470**
Utlåning, Riksgäldskontoret	-	-	42 131
Utlåning, banker	10	1 263	18 841
Utlåning	**10**	**1 263**	**60 972**
Övriga inhemska tillgångar	**2 983**	**131**	**102**
Anläggningstillgångar	**654**	**-**	**-**
Summa tillgångar	**269 145**	**274 974**	**370 649**

Skulder och eget kapital, mkr

	1994	1993	1992
Utländska skulder			
Nettotilldelning av särskilda dragningsrätter i IMF	**2 699**	**2 835**	**2 413**
Övriga utländska skulder	**222**	**79**	**12 623**
Inhemska skulder			
Checkräkning, Riksgäldskontoret	-	21 791	-
Checkräkning, banker	1 103	2 903	6 551
Checkräkning, övriga	15 084	12 962	11 255
Checkräkning	**16 187**	**37 656**	**17 806**
Riksbankscertifikat	**107 960**	**61 986**	**-**
Särskild inlåning, Riksgäldskontoret	-	-	159 694
Särskild inlåning, banker	-	5 001	16 402
Särskild inlåning	-	**5 001**	**176 096**
Kassakravsmedel	-	**5 263**	**2 798**
Särskilda räkningar	**922**	**1 457**	**2 386**
Övriga inhemska skulder	**177**	**1 538**	**18 498**
Utelöpande sedlar och mynt			
Sedlar	72 992	72 414	70 740
Mynt	3 450	3 308	3 205
Utelöpande sedlar och mynt	**76 442**	**75 722**	**73 945**
Resultatutjämningsfond och eget kapital			
Resultatutjämningsfond	28 149	46 798	34 766
Eget kapital	27 793	22 017	21 102
Resultatutjämningsfond och eget kapital	**55 942**	**68 815**	**55 868**
Årets resultat	**8 594**	**14 622**	**8 216**
Summa skulder och eget kapital	**269 145**	**274 974**	**370 649**

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 7 1995-02-21

PRISSTABILITET ÄR FÖRUTSÄTTNINGEN FÖR EN GYNNSAM EKONOMISK UTVECKLING

Riksbankschefen Urban Bäckström håller ikväll kl 19.00 ett anförande med rubriken Prisstabilitet och penningpolitik på Nationalekonomiska Föreningen, Handelshögskolan i Stockholm. I det förskrivna talet beskriver Urban Bäckström bl.a. inflationens skadeverkningar på tillväxten.

Riksbankens prisstabilitetsmål skall inte enbart ses som ett mål i sig utan som ett medel för att skapa förutsättningar för en långsiktigt stabil och gynnsam ekonomisk utveckling.

Inflation skapar en osäker miljö för ekonomiska beslut hos företag och hushåll. Inflation stör också den viktiga prismekanismen i ekonomin. Det leder till fel i fördelningen av ekonomins resurser och ökar risken för misslyckade investeringar. Produktivitet och investeringar hämmas. Dessutom har inflation negativa fördelningspolitiska följder.

Inflationens skadeverkningar har vi smärtsamt fått uppleva i efterdyningarna av 1980-talet. Men vi har också upplevt djupa ekonomiska bakslag under 1970-talet som följde efter en tid av inflation. Det finns även akademiska arbeten som belyser inflationens negativa effekter.

Att uppskatta kostnaderna av inflation är dock ett ganska besvärligt problem som nationalekonomerna ägnat en hel del möda. Det finns en rad studier som visar på inflationens skadeverkningar. Två av de mest genomtänkta studierna har gjorts under de senaste två åren av Stanley Fischer, vicechef vid Internationella Valutafonden, och Brian Motley, ekonom vid Federal Reserve Bank of San Francisco.

Fisher har analyserat ett åttiotal länder och funnit att en minskning av inflationen med 5 procentenheter ökade den årliga tillväxten med 0,2 procentenheter. Motley har vid en analys av ett lika stort antal länder funnit att en motsvarande minskning av inflationen skulle ge 0,1 - 0,5 procentenheters ökning av den årliga tillväxten. Den högre siffran - 0,5 procentenheter - avser utvecklade industriländer av Sveriges typ.

Inflationen i Sverige under 1970- och 1980-talen på drygt 8 procent i genomsnitt per år skulle alltså kunna vara en delförklaring till den försvagade tillväxten i vår ekonomi under senare decennier. Omvänt kan den ekonomiska tillväxten i framtiden höjas om vi med beslutsamhet och övertygelse strävar mot prisstabilitet.

Även om de materiella välfärdsvinsterna inte låter sig beräknas med någon exakthet så är följande grova räkneexempel ändå belysande:

Över tiden växer 0,5 procentenheters ökad tillväxt per år till höga tal. Sett över en tjugoårsperiod ökar produktionsvärdet med 150 miljarder kronor, vilket motsvarar 10 procent av BNP, dvs ca 40.000 kronor per yrkesverksam svensk eller fyra gånger så mycket som de årliga kommunala utgifterna för barnomsorgen.

Även om det är naturligt att en centralbank skall sträva efter prisstabilitet måste även denna strävan genomsyra hela den ekonomiska politiken. Det krävs också en bred folklig uppslutning kring prisstabiliteten i förvissningen att detta leder till en gynnsam ekonomisk utveckling och tillväxt.

Talet kan hämtas i personalentrén på Malmskillnadsgatan 7 eller beställas genom Riksbankens informationscentral tel. 08-787 01 00.

Bilaga: Diagram - Inflation och tillväxt i några industriländer 1984-94

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Inflation och tillväxt 1984-94

Genomsnittlig årstakt i procent

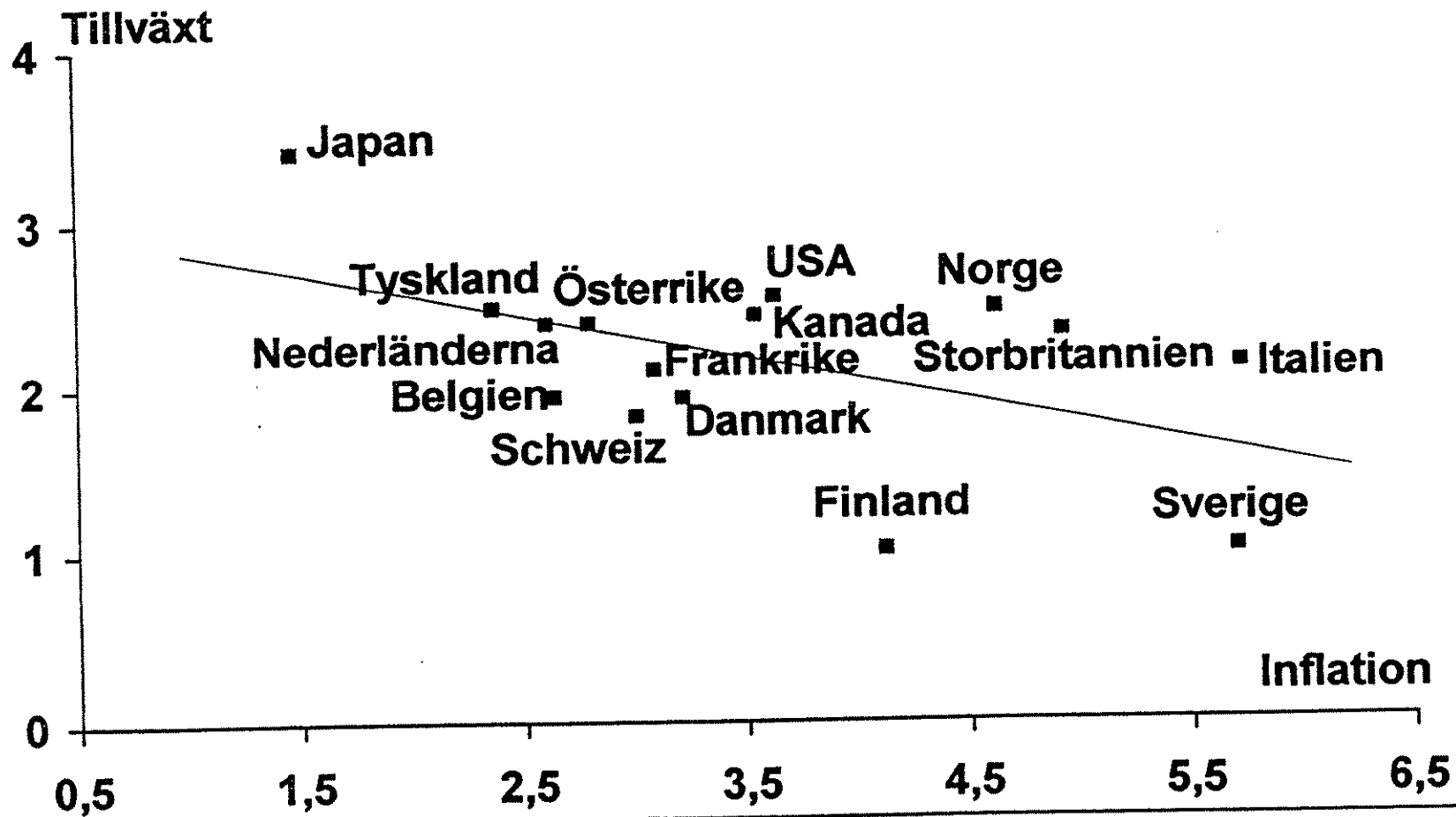

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 8 1995-02-28

FORTSATT RISK FÖR ÖKAD INFLATION PÅ LÄNGRE SIKT

Risken att inflationsmålet överskrids 1995 kvarstår. Det konstaterar Riksbankens ekonomiska avdelning i sin femte inflationsrapport "Inflation och inflationsförväntningar i Sverige", som presenteras idag. I förhållande till föregående inflationsrapport har dock den påtagliga risken att inflationsmålet överskrids 1995 minskat något. Det beror på flera faktorer, bl.a. på den mer restriktiva inriktning som penningpolitiken har haft under hösten och vintern samt att prisgenomslaget i konsumentledet varit begränsat till följd av efterfrågeläget.

Höjningarna av styrräntan sedan föregående inflationsrapport skall ses mot bakgrund av den kraftiga exportledda konjunkturuppgången i svensk industri. En förbättrad konkurrenskraft och den starka internationella konjunkturuppgången har medfört en omfattande produktionsökning i näringslivet. Samtidigt har hemmamarknaden utvecklats svagt och arbetslösheten är fortfarande hög.

Tudelningen i svensk ekonomi har blivit alltmer tydlig i prisbildningen och löneutvecklingen. Priserna på industrivaror har stigit betydligt snabbare än konsumentpriserna på varor och tjänster. I detta läge är det naturligt att inflationstendenser först kommer till uttryck i stigande producentpriser. Det finns risk för att ett genomslag på konsumentpriserna kommer att inträffa i ett senare skede.

De flesta indikatorer pekar på att inflationsförväntningarna för de närmaste åren har fortsatt att öka. Förväntningarna skiljer sig dock mellan olika

aktörer. Lägst är de hos hushåll, där inflationsförväntningarna har avtagit till 2,3 procent, och arbetsmarknadens parter som förväntar sig en årlig prisökningstakt kring 3,5 procent eller strax däröver för de närmaste åren. Industribranscher, som möter stor efterfrågan, och penningmarknadsaktörer förväntar sig en inflation runt 4 procent under 1995 och därefter.

Ett ökat förtroende för den ekonomiska politiken skulle bidra till en mer balanserad utveckling och till att motverka inflationstendenserna. Det är dessutom nödvändigt att lönerna i olika delar av ekonomin utvecklas i linje med produktivitetstillväxten för prisstabiliteten ska kunna bibehållas efter 1995. Risken finns annars för ett överskridande av inflationsmålet 1996 med nuvarande inriktning på politiken.

Ytterligare information lämnas av Krister Andersson, tel. 08/787 01 48 och Jonas Ahlander, tel. 08/787 01 44.

Rapporten finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 9 1995-03-02

RÄNTEGAPET HAR MINSKAT MED 0,2 PROCENTENHETER

Bankernas ut- och inlåningsräntor har under det fjärde kvartalet 1994 endast förändrats marginellt trots att de korta marknadsräntorna steg under hösten till följd av Riksbankens åtstramning av penningpolitiken.

Utlåningsräntorna var i genomsnitt oförändrade (10,6 procent), medan inlåningsräntorna i genomsnitt ökade med 0,2 procentenheter (till 4,9 procent). Skillnaden mellan in- och utlåningsräntorna i bankerna minskade således med 0,2 procentenheter under fjärde kvartalet 1994.

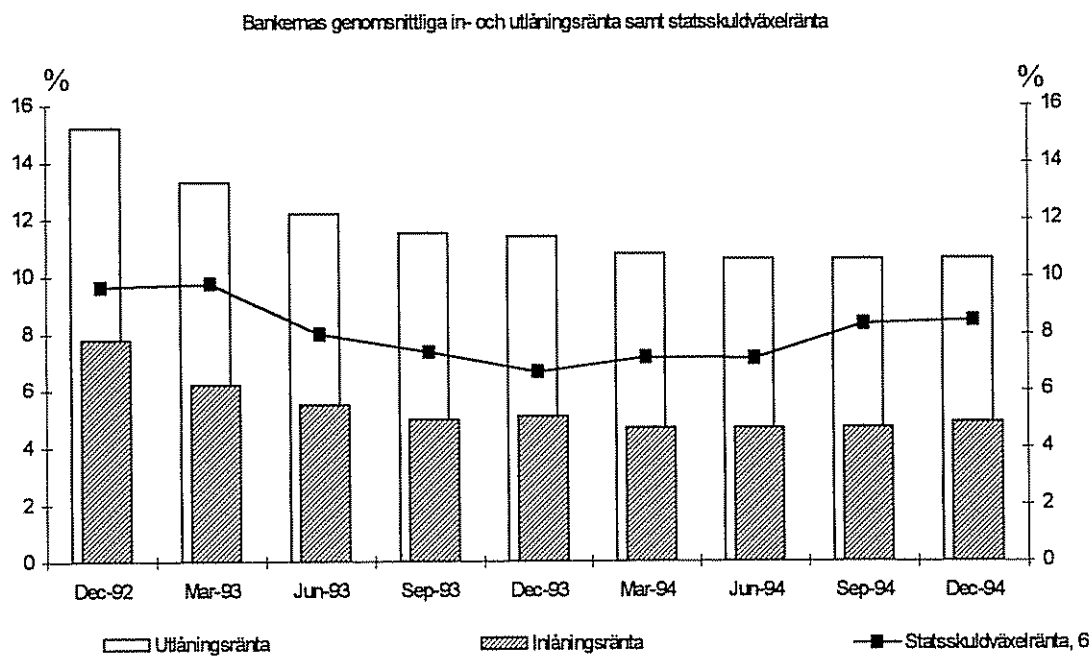

Ökningen av inlåningsräntan berodde främst på att räntan på företagens transaktionskonton ökade med 0,3 procentenheter. Företagen har ökat inlåningen med 14 mdr kr under kvartalet. Hushållen har samtidigt minskat behållningen på transaktionskontona med 7 mdr kr. Till viss del har hushållen fört över dessa medel till mer långsiktigt sparande dels till bankernas sparkonton, dels till annat sparande utanför bankerna.

Det primära syftet med Riksbankens räntestatistik är att ge en uppfattning om penningpolitikens effekter. Mätningen avser enbart krediter och inlåning i svenska kronor och till rörlig ränta i bank. Problemkrediter, samt lån som löper till icke-normala villkor ingår inte i ränteanalysen. In- och utlåning i utländsk valuta exkluderas liksom större delen av bostads-krediterna, som i huvudsak finns i de bankägda bostads-institutten. Riksbankens statistik ger alltså inte någon helhetsbild över vilka räntor som allmänheten möter.

För att snabbt kunna publicera de genomsnittliga ut- och inlåningsräntorna redovisas endast de genomsnittliga räntorna för de fem största bankerna.

Skillnaden mellan de genomsnittliga ut- och inlåningsräntorna som Riksbanken mäter är inte heller liktydig med bankernas placeringsmarginaler, vilket är ett resultatmått som täcker en större andel av bankernas balansräkning.

Ytterligare information lämnas av Anna-Karin Nedersjö, tel. 08-787 01 27 eller Anders Bjällskog 08-787 04 43.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 10 1995-03-06

Spanska pesetan och portugisiska escudon skrivs ner

På ett möte i EU:s monetära kommitté i Bryssel beslutades i natt om en justering av valutakurserna innebärande att den spanska pesetan skrivs ner med 7 procent och att den portugisiska escudon skrivs ner med 3,5 procent. En översättning av pressmeddelandet från EU:s monetära kommitté bifogas.

Beslutet påverkar inte den svenska valutapolitiken eftersom kronan inte deltar i det europeiska växelkurssamarbetet, ERM.

SVERIGES RIKSBANK

Europeiska Unionen Bryssel 6/3 1995

Pressmeddelande

Efter en förfrågan från spanska myndigheter om att justera växelkursen för den spanska pesetan, har ministrarna och centralbankscheferna från medlemsländerna i den Europeiska Unionen beslutat, genom en ömsesidig överenskommelse, efter en gemensam procedur som involverar kommissionen och EMI, det Europeiska Monetära Institutet, och efter konsultation med den monetära kommittén, att fastställa nya centralkurser i växelkursmekanismen ERM i det europeiska valutakurssamarbetet, EMS.

De bilaterala centralkurserna för den spanska pesetan gentemot andra valutor i ERM har skrivits ner med 7 %.

Efter beslutet att ändra kursen på den spanska pesetan kom ministrar och centralbankschefer också överens om att justera ner centralkursen på den portugisiska escudon med 3,5 %.

De nya centralkurserna:
(räknat i nationella enheter per ECU)

Belgiska franc	39.3960
Danska kronor	7.28580
Tyska Mark	1.91007
Spanska pesetas	162.493
Franska franc	6.40608
Irländska pund	0.792214
Luxemburg franc	39.3960
Holländska floriner	2.15214
Portugisiska escudos	195.792
Österrikiska shilling	13.4383

De spanska myndigheterna bekräftar sitt åtagande när det gäller en stabil växelkurs. Den spanska centralbanken, Banco de Espana, kommer att vidta nödvändiga åtgärder för att försvara valutan och kommer att använda tillgängliga styrmedel för att nå sitt mål.

Den spanska regeringen lägger största vikt vid att minska budgetunderskottet och, i synnerhet att hålla sig inom de ramar som etablerats inom det reviderade konvergensprogrammet. Tillkommande inkomster från högre än förväntad tillväxt kommer att användas för att minska underskottet ytterligare. Om försöken skulle misslyckas kommer korrigeringsåtgärder snabbt att sättas in för att hålla budgetunderskottet 1995 inom ramen 5,9 % av BNP. Den spanska regeringen kommer inom kort att genomföra en

granskning för att avgöra vilka specifika utgiftsnedskärningar som krävs för att klara av att budgetunderskottet 1996 hålls inom ramen på 4,4 % av BNP, vilket utstakats i konvergensprogrammet.

Strukturella reformer i syfte att öka effektiviteten i landets ekonomi kommer att vara av stor vikt. De inkluderar privatiseringar av offentliga verksamheter och reformer på arbetsmarknaden. Den spanska regeringen kommer att utvärdera de arbetsmarknadsreformer som genomfördes 1994 och kommer att avgöra huruvida ytterligare åtgärder behövs.

Ministrar och centralbankschefer noterade de portugisiska myndigheternas avsikt att fullfölja sin politik inriktad på växelkursstabilitet.

Centralbankerna kommer att meddela de nya bilaterala centralkurserna och de obligatoriska interventionsgränserna i växelkursmekanismen före öppningen av valutamarknaderna den 6 mars 1995.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 11 1995-03-08

RIKSBANKEN ÖVERGÅR TILL ATT KÖPA STATSPAPPER I SEKUNDÄRMARKNADEN I SAMBAND MED RIKSGÄLDSKONTORETS EMISSIONER

Riksbanken har beslutat att övergå till att köpa statspapper i andrahandsmarknaden och kommer därmed att upphöra med direkta köp av statspapper i Riksgäldskontorets emissioner. Beslutet är föranlett av EU:s förbud för centralbanker att köpa statspapper i primärmarknaden.

Riksbanken håller ett lager av statspapper i syfte att kunna genomföra marknadsvårdande transaktioner och för eventuella interventioner. Beslutet innebär att Riksbanken ändrar tekniken för fylla på detta lager. Riksbanken avser att i samband med varje emissionstillfälle nominellt köpa 300 respektive 200 miljoner kronor i tolv- respektive sexmånaders statsskuldväxlar och 150 miljoner kronor i varje statsobligationslån. Detta är samma volymer som Riksbanken under senare tid köpt i Riksgäldskontorets emissioner.

Riksbankens köp av aktuella lån kommer att begränsas till dagen för emission och de två nästföljande dagarna. Eftersom Riksgäldskontorets emissioner normalt sker på onsdagar innebär detta att Riksbanken någon gång under perioden onsdag t.o.m. fredag samma vecka kommer att förvärva aktuella statspapper. Köpen kommer antingen att ske via Riksbankens primary dealers eller via brokers. Riksbanken kommer att tillämpa den nya tekniken första gången vid emissionen den 29 mars.

Eventuella frågor besvaras av Richard Gröttheim
tel. 08-787 04 69 eller Kjell Nordin på tel. 08-787 08 04.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 12 1995-03-09

OROSTIDER FRAMHÄVER DE GRUNDLÄGGANDE PROBLEMEN I SVENSK EKONOMI

Sveriges sårbarhet i tider av finansiell turbulens beror på våra grundläggande ekonomiska problem. Det säger vice riksbankschef Thomas Franzén i kväll i ett anförande för Föreningsbanken i Västerås. Han understryker att det inte går att förklara de höga långa räntor och den svaga kronkursen med problemen i Mexico och Spanien eller undermåliga kontrollsystem i en brittisk bank.

Sverige har drabbats betydligt hårdare av oron än t.ex. våra grannländer Finland och Danmark. De sparåtgärder som satts in i Sverige har inte räckt för att säkra förtroendet för svensk ekonomi. Utvecklingen av de långa räntorna och kronan talar sitt tydliga språk. Svensk ekonomi utvärderas ständigt av sparare, investerare och analytiker, inom och utom landet, samt av internationella organisationer. Svenska såväl som utländska sparare och investerare gör sina placeringar utifrån bedömningar där den svenska ekonomin jämförs med andra länders. De frågar sig nu om svensk ekonomi kommer in i en sund bana med låg inflation och sunda statsfinanser. Deras analys signalerar att det råder en klar tveksamhet till detta.

Uppgiften för svensk ekonomisk politik är att undanröja dessa tvivel. På några års sikt gäller det att återställa balansen i statsfinanserna och i ekonomin. Här och nu gäller det att övertyga sparare och investerare om vår vilja och förmåga att gå iland

med den uppgiften. Vi har kommit en god bit på vägen, men läget är fortfarande allvarligt. Utvecklingen tyder på att många vill se ytterligare åtgärder för att bli övertygade om att målen kommer att nås.

Händelserna på finansmarknaderna visar att vi ännu inte brutit det mönster som gör att Sverige räknas till de svaga länderna i Europa. Lyckas vi inte bryta detta mönster står vi inför en period med låg tillväxt och stagnerande sysselsättning. Lyckas vi ligger å andra sidan en stabil tillväxtfas inom möjligheternas ram.

Den senaste tidens oro på finansmarknaderna som utlösts (men inte orsakats!) av händelser i vår omvärld gör uppgiften svårare. Samtidigt visar oron vikten av att vi är målmedvetna i arbetet att sanera statsfinanserna och att slå vakt om prisstabiliteten, avslutar Thomas Franzén.

Talet kan beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08-787 01 00, fax 08-787 05 87, eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 13 1995-03-16

HAGSTRÖMER & QVIBERG ÖVERTAR UNITED SECURITIES PRIMARY DEALER-AVTAL

Riksbanken har beslutat att godkänna en överflyttning av United Securities Fondkommission AB's primary dealer-avtal till Hagströmer & Qviberg Fondkommission AB per 1995-04-01. United Securities har under en längre tid varit en av Riksbankens primary dealer.

Riksgäldskontoret har medgivit att Hagströmer & Qviberg övertar United Securities's avtal som återförsäljare av statobligationer och statsskuldväxlar. Detta är en förutsättning för att teckna primary dealer-avtal med Riksbanken.

United Securities förvärvas per 1995-04-01 av Hagströmer & Qviberg. Det nya ägandet ändrar inte den långsiktiga strategin, organisationsstrukturen eller riskkontrollfunktionerna inom United Securities, varvid Riksbanken finner det naturligt att primary dealerskapet övertas av den nya ägaren.

Eventuella frågor besvaras av Richard Gröttheim tel. 08-787 04 69 eller Kjell Nordin tel. 08-787 08 04.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 14 1995-03-16

RIKSBANKEN MINSKAR TERMINSPOSITIONEN
I UTLÄNDSK VALUTA

Riksbanken kommer under vecka 12 att börja minska den utestående terminspositionen i utländsk valuta. Åtgärden är av teknisk karaktär och motiveras av att valutareserven ligger på en mycket hög nivå och att det är önskvärt med en lägre balansomslutning för Riksbanken och därmed mindre repovolymer. Riksbankens nettoposition i utländsk valuta dvs. avista plus termin påverkas inte och därmed har åtgärden ingen påverkan på valutamarknaden eller valutakursen.

Riksbanken har en mycket stor valutareserv (avista). Vid årsskiftet uppgick valutareserven till motsvarande 171 miljarder kronor. Valutareserven kommer att öka ytterligare till följd av att Riksgäldskontoret under 1995 kommer att netto att låna minst motsvarande 30 miljarder kronor i utländsk valuta.

En stor valutareserv innebär att omslutningen på Riksbankens balansräkning också blir stor. Detta medför i sin tur att Riksbanken skulle behöva öka volymerna i de omvända reporna för att hålla likviditeten och därmed styrräntorna på önskad nivå. Större repovolymer vore opraktiskt både för Riksbanken och dess motparter.

Riksbanken kommer således framöver att låta vissa valutaterminskontrakt gå till förfall och inte, som hittills, regelmässigt förlänga samtliga kontrakt. Den ökning av Riksbankens nettoposition i valuta som uppstår till följd av Riksgäldskontorets valutaupplåning kommer därmed att kunna avläsas i att

terminspositionen minskar, inte i att avistareserven växer.

Neddragningarna kommer inte att knytas direkt till tidpunkterna för Riksgäldskontorets upplåning. Terminspositionen uppgick vid årsskiftet till motsvarande cirka 145 miljarder kronor.

Förfallande terminskontrakt ingår i valutaflödet som det redovisas i Riksbankens veckorapport. För att underlätta tolkningen av valutaflödessiffrorna kommer Riksbanken i veckorapporten att ange hur stor del av flödet under veckan som beror på förfallande valutaterminer.

Ytterligare information lämnas av
Peter Norman, tel. 08 - 787 08 01 och
Richard Gröttheim, tel. 08 - 787 04 69.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 15 1995-03-29

Nytt nummer av Penning- och Valutapolitik:
Samordning av den ekonomiska politiken i EU

Som alla länder i EU måste nu även Sverige betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse. Den ekonomiska utvecklingen och politiken i Sverige kommer nu kontinuerligt vara föremål för diskussion och synpunkter från övriga medlemsländer.

I artikeln "Samordning av den ekonomiska politiken i EU" som presenteras i Riksbankens kvartalstidskrift *Penning- och Valutapolitik* nr 1 1995 diskuterar Christina Lindenius procedurerna för övervakning och samordning av den ekonomiska politiken i EU och vilken betydelse de får för Sverige.

Medlemskapet i unionen innebär inte någon förändring i de övergripande målsättningarna för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi måste oavsett medlemskapet i EU prioritera prisstabilitet, budgetkonsolidering och strukturella reformer för att förbättra ekonomins funktionssätt. *De allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken* som antagits av Ministerrådet tydliggör att det råder en samsyn mellan EU-länderna om vad som utgör en sund ekonomisk politik. I flera medlemsländer, däribland Sverige, krävs dock betydande ansträngningar för att riktlinjerna ska kunna följas. Detta gäller inte minst kravet på budgetkonsolidering och åtgärder för att skapa mer flexibla arbetsmarknader.

De betydande obalanser som nu föreligger i de offentliga finanserna i Sverige medför att vi inte uppfyller Maastricht-fördragets konvergenskriterier. Sverige skulle således tveklöst

ha hamnat i den grupp av flertalet EU-länder som anses ha alltför stora underskott, om vi hade omfattats av *EU:s procedur mot alltför stora underskott* redan hösten 1994.

Bland de länder som ansågs ha för stora underskott i de offentliga finanserna 1994 finns en grupp länder som ligger nära ett uppfyllande av konvergenskraven; Tyskland, Frankrike och Danmark. Sverige hör dock, tillsammans med Grekland, Italien, Spanien och Portugal, till en grupp länder som ligger betydligt sämre till.

Sveriges möjligheter att uppfylla konvergenskraven för de offentliga finanserna under 1990-talet beror i allt väsentligt på vår förmåga att genomföra den nödvändiga budget-konsolideringen. De kan också till någon del komma att bero på hur konvergenskraven kommer att tolkas. Vad gäller under-skottskriteriet förefaller det sannolikt att en strikt tolkning kommer att tillämpas. En sådan tolkning innebär att länder som har större underskott än 3 procent av BNP inte uppfyller villkoret även om en nedåtgående trend i underskottet föreligger. Däremot är det idag svårare att avgöra hur skuldkvotskriteriet kommer att tolkas.

Medlemsländernas konvergensprogram är viktiga inslag i den ekonomisk-politiska övervakningen. De utarbetas på varje lands eget initiativ och ansvar men diskuteras sedan i Ministerrådet. Ett konvergensprogram ska staka ut den medelsiktiga strategin för att förbättra ekonomins funktionssätt i allmänhet, och för att uppnå konvergens som en förberedelse för en ekonomisk och monetär union i synnerhet. Särskilt stor vikt har lagts vid budgetpolitiken och möjligheterna att uppnå konvergens-kriterierna för den offentliga sektorns underskott och skuld. Rådet har lagt fram riktlinjer för hur konvergensprogrammen bör utformas. Dessa riktlinjer redovisas i artikeln.

Konvergensprogrammen kan sägas vara särskilt viktiga för de nya medlemsländerna, eftersom programmen kan uppfattas som en indikation på de nya ländernas ambitionsnivå att uppnå konvergens.

Ytterligare information om artikeln "Samordning av den ekonomiska politiken inom EU" lämnas av Christina Lindenius tel. 08-787 01 56.

I tidskriften finns också andra artiklar bl.a. Prisstabilitet och penningpolitik, Bankernas inlåningsmonopol och konkurrensen om sparandet, Bankernas räntor och Riksbankens ränteanalys.

Kvartalstidskriften kan beställas av Riksbankens informationscentral tel. 08-787 01 00, fax 08-787 05 26.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 16 1995-03-30

RIKSBANKEN STÖDER INFÖRANDET AV EN INSÄTTNINGSGARANTI

Riksbanken stöder på många punkter det förslag om att införa en insättningsgaranti som lagts fram av Finansdepartementet. Det gäller bl.a. förslaget att garantin i första hand skall utgöra ett konsumentskydd. Vidare är den föreslagna beloppsgränsen, 20000 ECU vilket motsvarar ca 195.000 kronor, rimlig. Förslaget att låta Bankstödsnämnden förvalta den garantifond som skall byggas upp och i övrigt hantera garantisystemet är lämpligt eftersom en ny organisation då inte behöver etableras. Däremot bör inte som nämnts, Riksbanken eller Finansinspektionen ansvara för garantisystemet då det skulle riskera att leda till intressekonflikter gentemot dessa myndigheters övriga verksamheter.

Till skillnad från förslaget anser Riksbanken dock att en självrisk på 5 procent bör införas i garantisystemet. Detta uppmuntrar såväl insättarna som kreditinstituten till ett ansvarsfullt beteende. Vidare bör inte finansiella instituts kontoinsättningar hos varandra omfattas av garantin eftersom dessa institut har goda möjligheter att själva göra bedömningar av andra instituts kreditvärdighet. De har därför ett mindre behov av konsumentskyddet.

Riksbankens uppfattning är att garantifondens storlek inte bör maximeras utan institutens premiebetalningar bör tas ut "tillsvidare". Genom att de årliga avgifternas storlek är riskrelaterade har instituten incitament att agera så att risken för utbetalningar under garantisystemet reduceras. I gengäld kan den årliga avgiften sättas något lägre än vad som föreslagits och ytterligare reduceras när fonden uppnått en viss nivå. Riksbanken stöder förslaget att premiens storlek skall vara högre när ett instituts primärkapitalgrad är låg, bl.a. eftersom risken för fallissemang då är större.

Däremot anser Riksbanken att förslaget att låta premiens storlek anknyta till det förväntade avvecklingsvärdet vid en snabb likvidation av institutet bör slopas. Metoden är otillräckligt utredd och kan ge missvisande resultat.

Ytterligare information lämnas av:
Göran Lind tel. 08-787 04 64 eller
Daniel Barr tel. 08-787 01 32.

Remissvaret kan beställas av Riksbankens informationscentral tel. 08-787 01 00, fax: 08-787 05 26.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Penning- och valuta-
politiska avdelningen

1995-04-03

Peter Norman, tel 08 / 787 08 01
Richard Gröttheim, tel 08 / 787 04 69

REFERENSRÄNTAN DISKONTO

Riksbanken har i dag fastställt referensräntan diskontot till 7,0 procent med verkan fr.o.m. den 4 april 1995.

Diskontot har inte någon som helst penningpolitisk betydelse utan är uteslutande en referensränta. Riksbankens utlåning till banksystemet sker inte till diskontoränta.

Riksbankens styrräntor i penningpolitiken är utlåningsräntan, inlåningsräntan och reporäntan.

Diskontot beräknas som genomsnittet av de under närmast föregående kalenderkvartal dagligen noterade räntorna för sexmånaders statsskuldväxlar och femåriga statsobligationer (noteringarna hämtas från statsfixen), minskat med två och en halv procentenheter och avrundat till närmast halva procentenhet.

Diskontot fastställs vid riksbanksfullmäktiges första sammanträde i varje nytt kalenderkvartal.

Riksbankens referensränta - diskontot

Fr.o.m.	Räntesats Procent	Förändring Procentenheter
1992-07-03	8,5	0,0
1992-10-02	10,0	1,5
1993-01-05	9,0	-1,0
1993-04-02	7,0	-2,0
1993-07-02	6,0	-1,0
1993-10-08	5,0	-1,0
1994-01-04	4,5	-0,5
1994-04-06	4,5	0,0
1994-07-04	5,5	1,0
1994-10-04	7,0	1,5
1995-01-03	7,0	0,0
1995-04-04	7,0	0,0

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 17 1995-04-11

RIKSBANKEN INGÅR ETT SVAPP-AVTAL MED EUROPEISKA MONETÄRA INSTITUTET (EMI)

Avtalet, som genomförs idag den 11 april, innebär att 20 procent av dollarreserven och 20 procent av guldreserven svappas mot ecu.

Enligt EMS-avtalet skall varje centralbank som deltar i ERM bidra med 20 procent av sitt guldinnehav och 20 procent av sin dollarreserv i utbyte mot ecu. Det skall ske i form av tremånaders omsättningsbara svappar.

Alla centralbanker som skrivit under EMS-avtalet har genomfört ett svapp-avtal med EMI oavsett deltagande i ERM eller inte. Även länder utanför EMS, som Norge och Schweiz, har gjort det.

EMS-avtalet trädde för Sveriges del i kraft den 1 januari 1995, men kronan knöts inte till ERM. När nu även Riksbanken genomför svapp-avtalet understryker Riksbanken sin ambition och intresse att medverka i arbetet med att främja stabilitet på valutamarknaderna.

Valutareserven förändras inte på grund av svapp-avtalet utan är intakt och förvaltningen sker även fortsättningsvis av Riksbanken. Däremot leder svapp-avtalet till några redovisningstekniska förändringar i Riksbankens balansräkning. Skälet till detta är att guldreserven ej redovisas till marknadsvärde till skillnad mot valutareserven.

På tillgångssidan kommer således värdet av valutareserven att öka när 20 procent av guldreserven svappas mot ecu till marknadspris. Samtidigt minskar guld- och dollarreserven och ecureserven ökar. På skuldsidan i Riksbankens balansräkning ökar posten Övriga inhemska skulder med samma belopp som valutareserven ökar.

Eventuella frågor besvaras av Peter Norman
tel. 08-787 08 01 eller Leif Hässel tel. 08-787 08 12.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 18 1995-04-12

RIKSBANKEN HÖJER IN- OCH UTLÅNINGSRÄNTAN

Riksbanksfullmäktige har i dag beslutat att justera räntekorridoren. Utlåningsräntan, taket i korridoren, höjs från 8,5 till 9,0 procent medan inlåningsräntan, golvet, höjs från 6,5 till 7,5 procent. Beslutet träder i kraft onsdagen den 19 april 1995.

Utlåningsräntan är den ränta som banker betalar för lån i Riksbanken över natten. Inlåningsräntan är den ränta banker erhåller för depositioner över natten i Riksbanken.

Inom korridoren mellan Riksbankens in- och utlåningsränta kan Riksbankens styrränta, reporäntan, röra sig. Uppdragningen av reporäntan under senare tid har gjort att den nu ligger på 8,34 procent och därmed närmat sig taket i korridoren, utlåningsräntan. Riksbanken har därför sett ett behov att höja detta tak. Höjningen av inlåningsräntan innebär att avståndet mellan ut- och inlåningsränta åter blir 1,5 procentenhet, den vidd på räntekorridoren som gällde när det nuvarande räntestyrningssystemet infördes.

Höjningarna av reporäntan har skett för att motverka inflationstendenser och inflationsförväntningar. Inflationshotet beror på högt kapacitetsutnyttjande i industrin och osäkerhet om den framtida utvecklingen.

Presskonferens kommer att hållas på Riksbanken (ingång Malmskillnadsgatan 7) i dag, onsdag, kl. 12.00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 19 1995-05-18

BANKERNAS UT- OCH INLÅNINGSRÄNTOR HAR HÖJTS

Bankerna höjde i genomsnitt sina utlåningsräntor med 0,3 procentenheter till 10,9 procent under det första kvartalet 1995. Inlåningsräntan höjdes med 0,4 procentenheter till 5,3 procent. Skillnaden mellan bankernas ut- och inlåningsräntor har därmed minskat från 5,7 till 5,6 procent.

De förändrade räntorna i bankerna innebär att marginalen mellan utlåningsräntan och räntan på sexmånaders statsskuldväxlar minskat. På inlåningen innebär det en ökad marginal mot statsskuldväxelräntan.

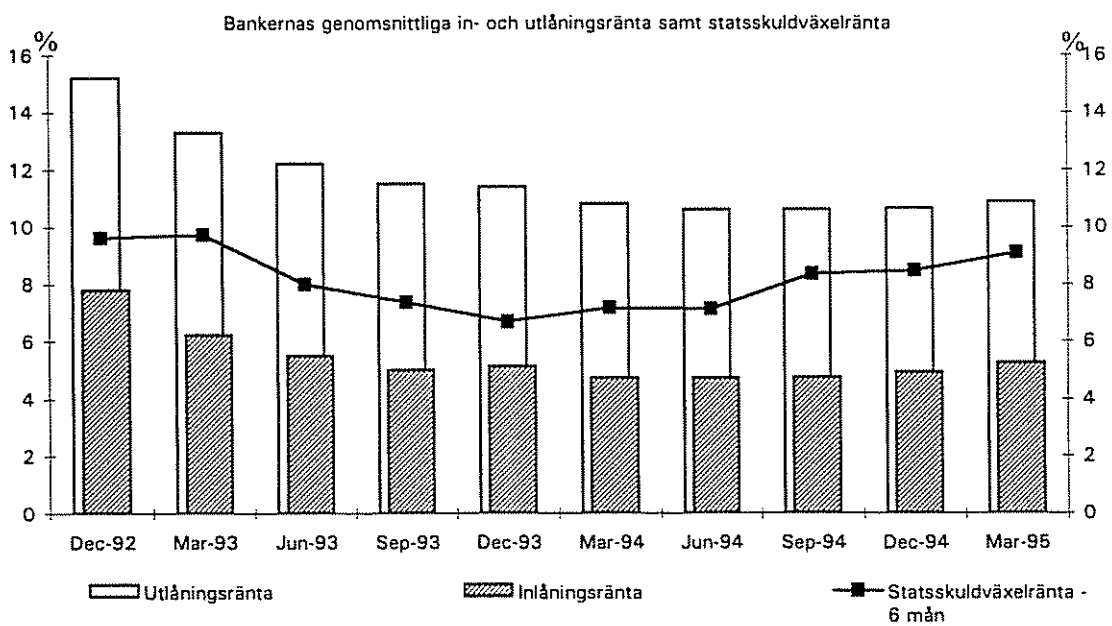

Samtliga fem banker i undersökningen annonserade höjningar av ut- och inlåningsräntorna i slutet av mars. Endast två av bankerna justerade dock räntorna i mars. Därför återspeglas inte hela effekten av dessa ränteförändringar i den nu aktuella rapporten. Samtliga ränteförändringar vid månadsskiftet mars/april kommer att få genomslag i nästa rapport.

Undersökningen finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral tel. 08-787 01 00, fax. 08-787 05 26.

Ytterligare information lämnas av:
Anna-Karin Nedersjö tel. 08-787 01 27 och
Björn Hasselgren tel. 08-787 04 72.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 20 1995-05-23

KONVERGENSPROGRAMMET - EN CHANS ATT ÖKA FÖRTROENDET

De senaste veckorna har till stor del präglats av optimism på de globala finansmarknaderna. Det är positivt, konstaterade vice riksbankschef Thomas Franzén i ett anförande idag. Samtidigt gäller det att tolka utvecklingen på rätt sätt.

Sverige har mycket påtagligt upplevt att känsligheten är stor både i upp- och nedgångar. Nedgången har blivit störst i länder med svaga statsfinanser och höga räntenivåer och den svenska räntenedgången överträffas endast av något enstaka OECD-land.

Trots detta fall i den långa räntan ligger vår ränta över 3½ procentenheter högre än i USA, Tyskland, Österrike, Holland och Belgien. Därmed kan vi konstatera att den senaste utvecklingen inte har tagit oss ur gruppen av sårbara högränteländer. De långa räntorna och kronkursen bestäms inte av Riksbanken. Den bestäms i väsentlig grad av sparare och investerare, dvs. de som lånar pengar till staten. Det verkar som om dessa placerare inte är fullt övertygade om att vi brutit med vår inflationshistoria.

Det svenska konvergensprogrammet kommer att ange hur ambitionerna för vår ekonomiska politik förhåller sig till de stabila länderna i Europa. Konvergensprogram handlar inte om en ögonblicksbild. Det gäller att visa att medlemslandet i den Europeiska Unionen lever upp till kraven på stabilitet på ett uthålligt och målmedvetet sätt.

Vi måste komma ihåg att bedömningen av om vi lever upp till kraven kommer att göras i början på 1998 huvudsakligen på basis av vad som åstadkommits till och med 1997. Detta gör att tiden att visa måluppfyllelse och stabilitet är begränsad.

Det är också viktigt att konvergensprogrammet läggs fast med god förtroendemarginal. Den ekonomiska politiken måste baseras på förutsättningar som tål påfrestningar längs vägen. Det gäller oavsett hur riksdagen senare kommer att ställa sig till frågan om svenskt inträde i den monetära unionen. Svensk ekonomi vinner i alla fall fördelar med en konsekvent stabilitetsinriktad politik.

Inflationen ligger för närvarande över den övre gränsen för prisstabilitetsmålet. Att Riksbanken inte höjt styrräntorna de senaste veckorna skall inte ses som ett uttryck för en förändrad hållning till problemen med inflationen. Inflationsproblemen är inte lösta.

Den höga långa räntan och den svaga kronkursen i kombination med inflationstendenser och höga inflationsprognoser utgör påtagliga bevis på behovet av utveckling mot prisstabilitet. Graden av tryck på penningpolitiken beror på hur ekonomin utvecklas och på hur förtroendet för den ekonomiska politiken i stort påverkas. Här intar konvergensprogrammet en central roll.

Talet kan beställas av Riksbankens informationscentral tel. 08-787 01 00, fax: 08-787 05 26 eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 21 1995-06-01

SVERIGE BÖR UPPFYLLA KONVERGENSVILLKOREN

Sveriges industristruktur överensstämmer väl med den i kärnländerna i Europa, säger Thomas Franzén, vice riksbankschef, i ett anförande på internationella handelskammaren i Gävle. Ekonomin är dessutom industriellt högt utvecklad och diversifierad. Det innebär att möjligheterna är stora att ta hand om anpassningskrav genom att vissa branscher inom landet ökar när någon annan minskar. Därmed är risken liten för att Sverige på ett svårhanterligt sätt skulle drabbas av s.k. asymmetriska yttre industrichocker.

Den senaste tidens utveckling visar hur svenska räntor och kronkursen kastar kraftigt vid internationell turbulens. Det visar tillsammans med den höga nivån på den långa räntan och den mycket svaga kronan den sårbarhet som orsakas av att man inte fullt ut har tilltro till stabiliteten i den ekonomiska politiken. Slutsatsen är att Sverige bör visa att vi uppfyller kraven på stabilitet, som de uttrycks i konvergensvillkoren. Detta gäller oavsett om riksdagen sedan kommer att fatta beslut om att Sverige skall deltaga i den europeiska monetära unionen. Alternativet till stabilitet är fortsatt sårbarhet.

När det gäller den aktuella situationen för penningpolitiken konstaterar Thomas Franzén att inflationstakten i Sverige har ökat och ligger över målet för prisstabilitet. Ökningen i producentpriser, tillsammans med den svaga kronan och de höga långa räntorna, är uttryck för att inflationsriskerna ligger fortsatt för högt. Det finns därför fortfarande ett behov att minska inflationstrycket.

Inflationstendenserna visar att Sverige ännu ej etablerat ett förtroende för en långsiktig politik inriktad på prisstabilitet. Riksbanken såg helst att en starkare krona skulle minska överstimulansen till den exportinriktade sektorn och därmed det inflationstryck som kommer via en undervärderad krona. Detta skulle möjliggöra ett fall i långa räntor och en bättre balans i tillväxten. Ett ambitiöst konvergensprogram med förtroendemarginaler skulle underlätta en sådan utveckling.

Penningpolitiken måste fortlöpande utformas så att inflation motverkas. Riksbankens uppgift är nu att göra vad som ankommer på oss för att minska inflationsriskerna. Den successiva veckovisa ökning av reporäntan som ägde rum under våren bidrog till att visa att Riksbankens mål inte är en viss kurs för kronan. Målet för penningpolitiken är prisstabilitet. Därigenom lämnar Riksbanken sitt bidrag till en politik inriktad på en stabil och långsiktig tillväxt med varaktig ökning i sysselsättningen. I det långa loppet innebär detta en rimligare värdering av den svenska kronan. När det gäller den tekniska hanteringen av reporäntan i det kortare perspektivet kommer Riksbanken att justera reporäntan i distinkta steg.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 22 1995-06-06

RIKSBANKEN HÖJER REPORÄNTAN MED 0,25 PROCENTENHETER TILL 8,66 PROCENT

Riksbankschefen har, enligt riktlinjer som avstämts med riksbanksfullmäktige, beslutat att i samband med dagens repoauktion höja reporäntan med 0,25 procentenheter från 8,41 till 8,66 procent. Beslutet genomförs med hjälp av en fast repa.

Riksbankschefen Urban Bäckström säger i en kommentar:

- Inflationstakten har stigit och ligger för närvarande över prisstabilitetsmålet. Även framöver finns inflationsrisker, vilket vi påpekat vid ett flertal tillfällen, inte minst till följd av det höga kapacitetsutnyttjandet i industrin och den svaga kronkursen. De höga långa räntorna och den svaga kronan är uttryck för brister i tilltron till den ekonomiska politikens inriktning mot prisstabilitet. Riksbankens uppgift är att dämpa inflationstendenserna.

För ytterligare information kontakta:
riksbankschef Urban Bäckström tel. 08-787 01 09,
vice riksbankschef Thomas Franzén tel. 08-787 01 41 eller
informationschef Gunilla Wikman tel. 08-787 04 18.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 23 1994-06-07

Nytt nummer av Penning- & Valutapolitik:
Prisstabilitet och ekonomisk tillväxt

Ekonomisk teori och en rad forskningsrapporter från senare år visar att prisstabilitet är en viktig förutsättning för att nå en varaktig och hög ekonomisk tillväxt. Erfarenheter från länder som under lång tid har fört en konsekvent prisstabilitetspolitik pekar också i samma riktning.

I artikeln "Prisstabilitet och ekonomisk tillväxt", som presenteras i Riksbankens kvartalstidskrift *Penning- & Valutapolitik* nr 2 1995, diskuterar Yngve Lindh och Mats Galvenius sambandet mellan prisstabilitet och ekonomisk tillväxt.

De empiriska resultaten från de senaste årens forskning visar för det första att det i allmänhet finns ett negativt samband mellan inflation och långsiktig tillväxt. Styrkan i sambandet kan dock variera. Däremot finns i stort sett inga resultat som tyder på ett positivt samband mellan inflation och tillväxt på längre sikt. Det är rimligt att tolka detta som att inflationen påverkar den långsiktiga produktionsutvecklingen negativt. För det andra tyder resultaten på att inflationen kan ha negativa effekter även vid låga inflationstal. För det tredje indikerar några resultat att kausaliteten går från inflation till tillväxt, det vill säga att inflationen påverkar tillväxten och inte tvärtom.

I flera av de studier som uppvisar de starkaste sambanden mellan inflation och tillväxt är det inflationens negativa påverkan på investeringar och på produktivitet som utgör kanal för den negativa effekten på tillväxten. Inflationens effekt på investeringar är central. Osäkerhet om inflation medför försämrad investeringsvilja bland företagen.

I artikeln hänvisas också till några europeiska länder som under lång tid fört en konsekvent prisstabilitetspolitik – Nederländerna, Tyskland och Österrike. Dessa länder har haft en betydligt fördelaktigare ekonomisk utveckling än Sverige under de senaste 25 åren. Detta talar också för att prisstabilitet ger betydande långsiktiga vinster.

Ytterligare information om artikeln "Prisstabilitet och ekonomisk tillväxt" lämnas av Claes Berg, tel. 08-787 01 83 och Yngve Lindh, tel. 08-787 01 55.

Ett pressmöte om artikeln "Prisstabilitet och ekonomisk tillväxt" hålls torsdagen den 8 juni 1995 kl. 10.00 – 11.00 på Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7. Anmälan till pressmötet sker till Riksbankens informationscentral på fax 08-787 05 26 alt. tel. 08-787 01 00 senast onsdagen den 8 juni kl. 16.00.

Andra artiklar som presenteras i tidskriften är "Betalningsbalans 1994 – kapitalflöden och växel-kurs", Produktionsgap och inflation i ett historiskt perspektiv", "Kreditmarknaden 1994 – skuldsättningen minskar", "Bankerna och bostadsinstituten 1994" och "Riksbankens hushållsenkät 1994 – ökat finansiellt sparande".

Kvartalstidsskriften kan beställas från Riksbankens informationscentral på fax 08-787 05 26 alternativt tel. 08-787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 24 1995-06-15

RIKSBANKENS REMISSVAR PÅ LÅNGTIDSUTREDNINGEN 1995

Riksbanksfullmäktige instämmer i långtidsutredningens allmänna slutsatser. De akuta problemen består i den låga sysselsättningen och de statsfinansiella obalanserna. Det gäller att ekonomin förs in i en god cirkel där tilltro till budgetpolitiken bidrar till minskad osäkerhet och lägre räntor. Grunden för en sådan positiv utveckling kan läggas genom aktiva budgetåtgärder och en politik som vidmakthåller prisstabilitet.

Riksbanksfullmäktige anser dock att det finns anledning att ifrågasätta den ambitionsnivå för konsolidering av statsfinanserna som utredningen anger. Vidgat handlingsutrymme för den ekonomiska politiken förutsätter att de statsfinansiella problemen får en trovärdig lösning och att skuldnivån sänks. Konvergenskravet för tillträde till den monetära unionen, 60 procent, ger ett användbart riktmärke för de närmaste årens saneringsarbete. Fullmäktige understryker vikten av att skapa säkerhetsmarginaler som gör att den statsfinansiella balansen kan bevaras även vid mer ogynnsamma utvecklingsförlopp.

Utredningens basscenario för perioden fram till 1998 ger en inflationstakt på i genomsnitt 3,1 procent per år. Fullmäktige anser att målet bör vara en lägre inflationstakt. I utredningens scenario ligger inflationen över riktvärdet för inflationsmålet på 2 procent och även utanför det band kring riktvärdet på ±1 procentenhet som Riksbanken har angivit. Det ligger också över målet för inflationen i de s.k. kärnländerna inom EU.

Riksbanksfullmäktige anser att penningpolitiken skall vägledas av ett uttalat prisstabilitetsmål. Att penningpolitiken inriktas på prisstabilitet avspeglar inte att detta mål är viktigare än andra mål för den ekonomiska politiken. Utgångspunkten är att förutsättningarna för hela den ekonomiska politiken förbättras om inflationen är och förväntas förbli låg.

I sin diskussion av den ekonomiska och monetära unionen (EMU) konstaterar riksbanksfullmäktige att den ekonomiska politik som gör det möjligt för Sverige att ingå i EMU överensstämmer därför i allt väsentligt med den som behövs för att varaktigt ta svensk ekonomi ur de senaste årens ekonomiska nedgång. Fullmäktige kommer till slutsatsen att det finns övervägande fördelar med svensk anslutning till en europeisk monetär union. Den ekonomiska politiken bör därför utformas så att Sverige har möjlighet att ingå i unionen från 1999.

Fullmäktige anser att det vore värdefullt om regeringen redan nu anger vilka lagändringar i syfte att bekräfta Riksbankens oberoende som blir aktuella till följd av EU-medlemskapet. En lämplig utgångspunkt kan vara reglerna för den gemensamma europeiska centralbanken. Det skulle bl.a. innebära att det i riksbankslagen anges att huvudmålet för penningpolitiken skall vara att upprätthålla prisstabilitet.

Ytterligare upplysningar lämnas av Thomas Franzén, tel. 08-787 01 41 och Lars Hörngren, tel. 08-787 01 40.

Remissvaret kan beställas från Riksbankens informationscentral (fax 08-787 05 26, tel. 08-787 01 00) eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 25 1995-06-20

INFLATIONSTRYCKET HAR ÖKAT

Inflationstrycket i Sverige har ökat under 1995. Det framgår av Riksbankens andra inflationsrapport för 1995, som presenteras idag. Rapporten pekar på försvagningen av kronkursen, det fortsatt höga kapacitetsutnyttjandet och de höjda producentpriserna som viktiga faktorer bakom det ökade inflationstrycket. Uppgången i producentpriser, även på konsumentvaror, riskerar att leda till höjda priser i konsumentledet och därigenom en ökad inflationstakt.

En viktig faktor för inflationsutvecklingen är lönekostnadsutvecklingen. Det finns tendenser i den pågående avtalsrörelsen som ger anledning till farhågor. Några löneavtal har slutits i den konkurrensutsatta delen av svensk ekonomi. Den delen av ekonomin präglas av högt vinstläge och hög efterfrågan på arbetskraft. Från avtalsområden i skyddade sektorer i svensk ekonomi har givits signaler om lönekrav i samma omfattning, trots en mer dämpad utveckling och ansträngda vinstmarginaler. Skulle löneökningarna i hela ekonomin, inklusive löneglidning, följa den konkurrensutsatta sektorn innebär det risker för den framtida inflationstakten.

Sammantaget visar utvecklingen av olika indikatorer att inflationstakten under fortsättningen av 1995 kan komma att ligga över 3 procent. Flera indikatorer pekar dessutom på en risk att inflationen kommer att vara högre än 3 procent även under 1996, under förutsättning att den samlade ekonomiska politiken och förtroendet för denna ej förstärks.

I förordet till inflationsrapporten kommenterar riksbankschef Urban Bäckström penningpolitikens inriktning.

"Med oförändrad ekonomisk politik och oförändrat förtroende görs bedömningen att inflationstakten under fortsättningen av 1995 och 1996 kommer att överstiga den övre gränsen för målet om prisstabilitet. Riksbanken gör bedömningen att de monetära förhållandena, dvs. kronan och räntan sammantaget, måste få en mindre expansiv inriktning under kommande period. Det kan antingen ske genom att kronan apprecierar eller genom att reporäntan justeras upp eller via en kombination av dessa två."

För ytterligare upplysningar kontakta Riksbankens chefekonom Krister Andersson tel. 08-787 01 48 eller Jonas Ahlander tel. 08-787 01 44.

Rapporten "Inflation och inflationsförväntningar i Sverige, juni 1995" kan beställas från Riksbankens informationscentral fax: 08-787 05 26 eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 26 1995-06-29

RIKSBANKEN HÖJER IN- OCH UTLÅNINGSRÄNTAN MED 0,50 PROCENTENHETER

Riksbanksfullmäktige har i dag beslutat att höja in- och utlåningsräntan med 0,50 procentenheter vardera. Inlåningsräntan sätts till 8,00 procent och utlåningsräntan till 9,50 procent. Beslutet träder i kraft onsdagen den 5 juli 1995.

Inlåningsräntan är den ränta som banker får på insättningar över natten i Riksbanken. Utlåningsräntan är den ränta som banker betalar för motsvarande lån. Tillsammans bildar in- och utlåningsräntan en korridor, inom vilken Riksbankens styrränta, reporäntan, kan röra sig. Reporäntan är för närvarande 8,66 procent.

Riksbanken redovisade i förra veckan sin inflationsrapport. Bedömningen i rapporten är att med oförändrad ekonomisk politik och oförändrat förtroende för denna kommer inflationstakten under 1996 att överstiga 3 procent, den övre gränsen för prisstabilitetsmålet. För att motverka detta inflationshot måste de monetära förhållandena bli mindre expansiva under kommande period. Det kan antingen ske genom att kronans växelkurs förstärks eller genom att reporäntan höjs eller via en kombination av dessa två.

Ytterligare upplysningar lämnas av Urban Bäckström, tel.08-787 01 09 och Thomas Franzén, tel. 08-787 01 41.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 27 1995-06-29

RIKSBANKEN ÅTERINFÖR 50-KRONORSSEDELN

Riksbanksfullmäktige har idag beslutat om att införa en ny 50-kronorssedel. Sedeln kommer att införas under det första kvartalet 1996. Bakgrunden till detta beslut är en stark önskan om ett återinförande, bl.a. från handeln.

Motivet på den nya 50-kronorssedeln kommer att bli Jenny Lind (1820-1887), vår första och kanske ännu den största svenska sångerskan med internationell ryktbarhet.

Den nuvarande 20-kronors sedeln skall dessutom ersättas, senast 1997, av en ny sedel i mindre format och med annan färgsättning.

Fullmäktige har också beslutat att framställa ett förslag till riksdagen om demonetarisering av äldre sedlar. Det betyder att gamla sedlar av olika valörer 5-1000 kronor vars utgivning upphört ej längre skall vara giltiga betalningsmedel efter december 1998.

En designskiss på den nya 50-kronorssedeln finns att hämta i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7. Den exakta utformningen av sedeln kommer att beslutas av riksbanksfullmäktige under hösten efter en remissomgång.

För ytterligare upplysningar kontakta Per-Olof Arevik tel 08-787 04 84

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 28 1995-07-03

RIKSBANKEN TECKNAR PRIMARY DEALER-AVTAL MED MIDLAND BANK

Riksbanken har idag tecknat två primary dealer-avtal med Midland Bank plc, filial i Stockholm, ett på penning- och obligationsmarknaden samt ett på den svenska valutamarknaden.

De institut som därmed har tecknat primary dealer-avtal med Riksbanken på penning- och obligationsmarknaden är:

Alfred Berg Transferator Fondkommission AB
Aragon Securities Fondkommission AB
Consensus Fondkommission AB
Föreningsbanken AB
JP Bank
Midland Bank plc, filial Stockholm
Nordbanken
Skandinaviska Enskilda Banken
Sparbanken Sverige AB
Svenska Handelsbanken
United Securities Fondkommission AB
E. Öhman J:or Fondkommission AB

De institut som har tecknat primary dealer-avtal på den svenska valutamarknaden är:

Banque Indosuez, filial Stockholm
Föreningsbanken AB
Midland Bank plc, filial Stockholm
Nordbanken
Skandinaviska Enskilda Banken
Sparbanken Sverige AB
Svenska Handelsbanken
Unibank, Köpenhamn

Ytterligare information lämnas av
Kjell Nordin, tel. 08/787 08 04.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Penning- och valuta-
politiska avdelningen

1995-07-03

Peter Norman, tel 08 / 787 08 01
Richard Gröttheim, tel 08 / 787 04 69

REFERENSRÄNTAN DISKONTO

Riksbanken har i dag fastställt referensräntan diskontot till 7,5 procent med verkan fr.o.m. den 4 juli 1995.

Diskontot har inte någon som helst penningpolitisk betydelse utan är uteslutande en referensränta. Riksbankens utlåning till banksystemet sker inte till diskontoränta.

Riksbankens styrräntor i penningpolitiken är utlåningsräntan, inlåningsräntan och reporäntan.

Diskontot beräknas som genomsnittet av de under närmast föregående kalenderkvartal dagligen noterade räntorna för sexmånaders statsskuldväxlar och femåriga statsobligationer (noteringarna hämtas från statsfixen), minskat med två och en halv procentenheter och avrundat till närmast halva procentenhet.

Diskontot fastställs vid riksbanksfullmäktiges första sammanträde i varje nytt kalenderkvartal.

Riksbankens referensränta - diskontot

Fr.o.m.	Räntesats Procent	Förändring Procentenheter
1992-10-02	10,0	1,5
1993-01-05	9,0	-1,0
1993-04-02	7,0	-2,0
1993-07-02	6,0	-1,0
1993-10-08	5,0	-1,0
1994-01-04	4,5	-0,5
1994-04-06	4,5	0,0
1994-07-04	5,5	1,0
1994-10-04	7,0	1,5
1995-01-03	7,0	0,0
1995-04-04	7,0	0,0
1995-07-04	7,5	0,5

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 29 1995-08-01

RIKSBANKEN TECKNAR PRIMARY DEALER-AVTAL MED CHEMICAL BANK OCH CITIBANK

Riksbanken har idag tecknat primary dealer-avtal på den svenska valutamarknaden med två utländska bankers filialer i London, Chemical Bank och Citibank N.A.

De institut som därmed har tecknat primary dealer-avtal på den svenska valutamarknaden är:

Banque Indosuez, filial Stockholm
Föreningsbanken AB
Chemical Bank, London
Citibank N.A., London
Midland Bank plc, filial Stockholm
Nordbanken
Skandinaviska Enskilda Banken
Sparbanken Sverige AB
Svenska Handelsbanken
Unibank, Köpenhamn

Ytterligare information lämnas av
Kjell Nordin, tel. 08-787 08 04.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 30 1995-08-10

RICHARD GRÖTTHEIM NY CHEF FÖR RIKSBANKENS PENNING- OCH VALUTAPOLITISKA AVDELNING

Peter Norman, nuvarande chef för Riksbankens penning- och valutapolitiska avdelning, lämnar banken för att bli VD för Alfred Berg Transferator AB. Till efterträdare har idag utsetts Richard Gröttheim som sedan 1993 varit biträdande chef för avdelningen. Richard Gröttheim är civilekonom och har tidigare bl.a. arbetat på Aragon fondkommission, men även varit anställd på Riksbanken under åren 1984-86.

Till biträdande chef för penning- och valutapolitiska avdelningen har utsetts Christina Lindenius. Hon kommer närmast från Riksbankens ekonomiska avdelning där hon varit gruppchef för internationell ekonomisk analys. Christina Lindenius är civilekonom och har arbetat på Riksbanken sedan 1988.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 31 1995-08-29

FORTSATTA INFLATIONSRISKER

Kronans appreciering under sommaren har varit välkommen och har inneburit en rörelse i rätt riktning, sade riksbankschef Urban Bäckström vid ett frukostmöte hos JP Bank idag. Det återspeglar en mer gynnsam internationell miljö, men vi kan också finna element av ökat förtroende för den svenska ekonomiska politiken i stort. Urban Bäckström varnade dock för att det fortfarande finns ett kostnadstryck i ekonomin som innebär inflationsrisker.

Förutsättningarna för prisstabilitet behöver alltså förbättras ytterligare. Det skulle ske om förtroendet fortsatte att öka och kronan apprecierade ytterligare. Det framtida behovet av styrräntehöjningar är mot den bakgrunden en aktuell fråga och beroende av det framtida skeendet. Utvecklingen har emellertid gjort det möjligt att avvakta något.

Sedan penningpolitiken lades om i augusti förra året har reporäntan höjts med ca 2 procentenheter till omkring 9 procent i syfte att hålla tillbaka inflationstendenser. Inflationsförväntningarna på lite längre sikt har justerats ned under 1995. De ligger dock fortfarande över prisstabilitetsmålet.

Efter det att kronan apprecierat något under förra hösten och vinterna försvagades den återigen under våren 1995 i samband med internationella händelser och den inhemska diskussionen om statens finanser. Sedan dess har kronan åter förstärkts något och är marginellt starkare än förra sommaren i effektiva termer.

Genom att agera i tid kan den ekonomiska politiken bidra till en mer varaktig tillväxt och sysselsättningsökning i ekonomin. Det är detta som är innebörden av en politik som inriktas på prisstabilitet.

Talet kan beställas av Riksbankens informationscentral fax 08-787 05 26, tel. 08-787 01 00 eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 32 1995-09-19

RIKSBANKENS UNDERSÖKNING OM DEN SVENSKA VALUTAMARKNADEN

Riksbanken har genomfört en undersökning om den svenska valutamarknaden i april 1995. Initiativet till undersökningen kommer från Bank for International Settlements (BIS). Den förra undersökningen genomfördes i april 1992. 1995 års undersökning är riktad till de fem största svenska aktörerna på valutamarknaden. Enligt Riksbankens löpande valutamarknadsstatistik utgör dessa aktörer ca 90 procent av den totala omsättningen på den svenska valutamarknaden.

Totalt omfattar BIS-studien 26 länder. Flertalet av dem har valt att idag redovisa resultaten för delar av valutamarknadsundersökningen. Det skall påpekas att det inte är möjligt att aggregera flera länders resultat, eftersom dubbelräkning uppkommer när två rapportörer var för sig redovisar sina gemensamma transaktioner. Justeringen för dubbelräkningen är gjord för transaktioner inom landet men inte mellan länderna. BIS-undersökningen omfattar förutom valutamarknadsomsättningen också handeln i derivat på andra marknader. BIS kommer att publicera en totalsammanställning av undersökningen vid ett senare tillfälle.

Diagram 1. Den totala omsättningen på valutamarknaden, miljarder kronor per dag

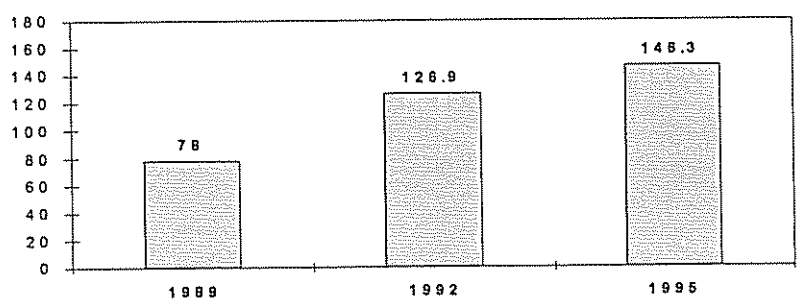

Den genomsnittliga dagliga omsättningen på den svenska valutamarknaden uppgick till 146,3 miljarder kronor i april 1995 (se diagram 1). Det är en ökning med 15,3 procent jämfört med den senaste undersökningen som genomfördes i april 1992. De redovisade resultaten innefattar transaktioner i avista, outright terminer och valutamarknadsswappar, däremot

inte transaktioner med valutamarknadsoptioner. Eftersom den svenska kronan har försvagats kraftigt senaste åren, påverkar valet av redovisningsvaluta resultaten. Beräknas resultaten i US-dollar har omsättningen på valutamarknaden istället minskat med ca 6 procent mellan 1992 och 1995.

Undersökningen visar att valutamarknadsswappar (FX swap) har blivit det mest omsatta instrumentet på valutamarknaden och de står också för den största ökningen av omsättningen i kronor räknat. Ett swapavtal är en överenskommelse om att köpa en valuta t.ex. idag och sälja tillbaka samma valuta vid ett senare tillfälle. En swap består således av två transaktioner. Avistatransaktionernas andel av den totala omsättningen på valutamarknaden har däremot minskat. En avistaaffär är ett köp eller en försäljning av valuta med omedelbar levererans. I praktiken sker leveransen inom två dagar. En outright terminsaffär är ett köp eller en försäljning av valuta med fördröjd leverans (se tabell 1 och diagram 2).

Tabell 1. Omsättningen på valutamarknaden per instrument, miljarder per dag

	Mdr SEK	Andel av total omsättning	Förändring av omsättningen räknat i SEK jämfört med 1992	Mdr USD	Förändring av omsättningen räknat i USD jämfört med 1992
Avista	62,9	43,0%	5,3%	8,6	-14,4%
FX Swap	78,5	53,6%	37,6%	10,7	11,9%
Outright termin	5,0	3,4%	-50,8%	0,7	-60,2%
Totalt	146,3	100,0%	15,3%	19,9	-6,3%

Diagram 2. Omsättningen på valutamarknaden per instrument 1992 respektive 1995, miljarder kronor per dag

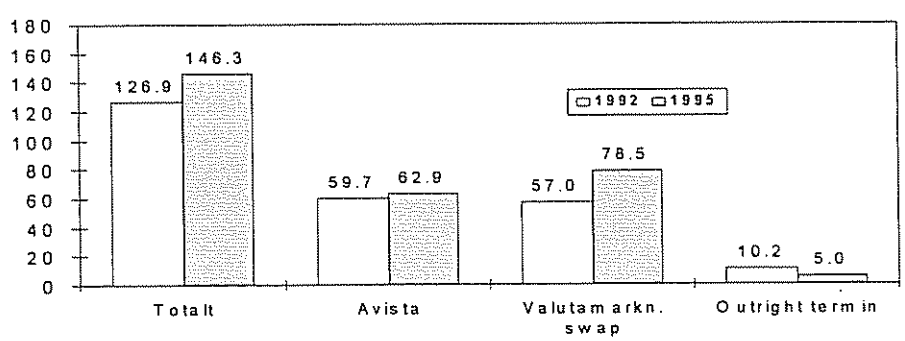

På avistamarknaden är det mest omsatta valutaparet svenska kronor mot D-mark. På swap- och terminsmarknaden är det viktigaste valutaparet svenska kronor mot US-dollar.

Tabell 2. De mest handlade valutaparen, miljarder kronor per dag

Avista			FX swap		
	Mdr SEK	andel av omsättning		Mdr SEK	andel av omsättning
SEK/DEM	23,1	36,8%	SEK/USD	35,9	45,7%
DEM/USD	15,9	25,3%	DEM/USD	12,5	15,9%
SEK/USD	3,2	5,1%	CHF/USD	5,2	6,6%
FRF/DEM	2,7	4,3%	SEK/DEM	2,2	2,7%
JPY/DEM	1,9	3,0%	FRF/USD	1,7	2,2%
JPY/USD	1,2	1,9%	JPY/USD	1,3	1,7%

Den största motparten till de svenska bankerna är de utländska bankerna. De utländska bankernas betydelse har ökat sedan den förra undersökningen. 70 procent av den totala omsättningen sker med utländsk bank som motpart medan svenska bankernas andel endast uppgår till knappt 6 procent (se tabell 3).

Tabell 3. Omsättningen på valutamarknaden per motpart, miljarder kronor per dag

Motpart	Mdr SEK	Andel av total omsättning 1995	Andel av total omsättning 1992	Förändring av andelar i procentenheter
Svensk bank	8,5	5,8%	10,4%	-4,6%
Utländsk bank	100,2	68,5%	58,3%	10,2%
Sv finansiellt institut	0,8	0,6%	4,0%	-3,4%
Utl, finansiellt institut	7,3	5,0%	5,5%	-0,5%
Svensk kund	24,2	16,5%	19,7%	-3,2%
Utländsk kund	5,3	3,6%	2,1%	1,5%
Totalt	146,3	100,0%	100,0%	0,0%

Frågor besvaras av Antti Koivisto,
på tel.08-787 05 08

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 33 1995-09-21

Lars Heikensten ny vice riksbankschef

Riksbanksfullmäktige har i dag utsett Lars Heikensten till vice riksbankschef. Förordnandet gäller på fem år. Lars Heikensten efterträder Thomas Franzén som idag utsetts till riksgäldsdirektör. Lars Heikensten kommer att som en av två vice riksbankschefer ha speciellt ansvar för penningpolitiska frågor.

Lars Heikensten, som är född 1950, har sedan 1992 varit chefekonom på Handelsbanken. Han är ekonomie doktor från Handelshögskolan där han arbetat som lärare och forskare mellan 1972 och 1984. Under 1984-1985 arbetade Lars Heikensten som chefekonom på Riksgäldskontoret. Därefter har han arbetat på Finansdepartementet, senast som finansråd ansvarig för den ekonomiska avdelningen.

Lars Heikensten tillträder som vice riksbankschef inom kort. Urban Bäckström och Lars Heikensten är tillgängliga för frågor kl. 14.00 på Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7. Presskort krävs.

Ytterligare information lämnas av
Urban Bäckström, tel 08-787 01 09 eller
Gunilla Wikman, tel 08-787 04 18

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 34 1995-09-28

SPECIALMYNT MED ANLEDNING AV FN:S 50-ÅRSJUBILEUM

I år firar Förenta Nationerna, FN, 50-årsjubileum. För att uppmärksamma detta jubileum ger Riksbanken ut en specialutgåva av 5-kronorsmynt.

På ena sidan av myntet finns den speciellt framtagna jubileumslogotypen som innehåller siffran 50 för att markera 50-årsjubileumet. Myntets andra sida visar, förutom valörbeteckningen 5 kronor, kung Carl XVI Gustafs krönta namnskiffer.

Myntet har präglats i en upplaga på 300 000 stycken och kommer att växlas ut via post och bankkontor från och med den 19 oktober 1995.

Myntet har samma mått och övriga egenskaper som ett vanligt 5-kronorsmynt och kommer fortsättningsvis att löpa parallellt med dessa.

Ytterligare upplysningar lämnas av
Per-Olof Arevik, betalningsmedelsavdelningen,
tel. 08-787 04 84

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGE
5 KRONOR
G
XVI
B

FÖRENTA·NATIONERNA
5
1945-1995

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 35 1995-10-02

RIKSBANKEN TECKNAR PRIMARY DEALER-AVTAL MED ERIK PENSER FONDKOMMISSION AB

Riksbanken har idag tecknat ett primary dealer-avtal på penning- och obligationsmarknaden med Erik Penser Fondkommission AB.

De institut som därmed har tecknat primary dealer-avtal med Riksbanken på penning- och obligationsmarknaden är:

Alfred Berg Transferator Fondkommission AB
Aragon Securities Fondkommission AB
Consensus Fondkommission AB
Erik Penser Fondkommission AB
Föreningsbanken AB
JP Bank
Midland Bank plc, filial Stockholm
Nordbanken
Skandinaviska Enskilda Banken
Sparbanken Sverige AB
Svenska Handelsbanken
United Securities Fondkommission AB
E. Öhman J:or Fondkommission AB

Ytterligare information lämnas av
Kjell Nordin, tel. 08-787 08 04.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Penning- och valuta-
politiska avdelningen

1995-10-05

Richard Gröttheim, tel 08 / 787 08 01
Christina Lindenius, tel 08 / 787 04 69

REFERENSRÄNTAN DISKONTO

Riksbanken har i dag fastställt referensräntan diskontot till 7,0 procent med verkan fr.o.m. den 6 oktober 1995.

Diskontot har inte någon som helst penningpolitisk betydelse utan är uteslutande en referensränta. Riksbankens utlåning till banksystemet sker inte till diskontoränta.

Riksbankens styrräntor i penningpolitiken är utlåningsräntan, inlåningsräntan och reporäntan.

Diskontot beräknas som genomsnittet av de under närmast föregående kalenderkvartal dagligen noterade räntorna för sexmånaders statsskuldväxlar och femåriga statsobligationer (noteringarna hämtas från statsfixen), minskat med två och en halv procentenheter och avrundat till närmast halva procentenhet.

Diskontot fastställs vid riksbanksfullmäktiges första sammanträde i varje nytt kalenderkvartal.

Riksbankens referensränta - diskontot

Fr.o.m.	Räntesats Procent	Förändring Procentenheter
1993-01-05	9,0	-1,0
1993-04-02	7,0	-2,0
1993-07-02	6,0	-1,0
1993-10-08	5,0	-1,0
1994-01-04	4,5	-0,5
1994-04-06	4,5	0,0
1994-07-04	5,5	1,0
1994-10-04	7,0	1,5
1995-01-03	7,0	0,0
1995-04-04	7,0	0,0
1995-07-04	7,5	0,5
1995-10-06	7,0	-0,5

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 36 1995-10-09

Nytt nummer av Penning- & Valutapolitik:
Penningpolitik i teori och praktik

I Sverige, liksom i många andra länder, inriktas penningpolitiken på att kontrollera den allmänna prisutvecklingen. Penningpolitikens effekter beror på dels vilka medel centralbanken förfogar över, dels hur dessa medel påverkar prisutvecklingen.

I artikeln "Penningpolitik i teori och praktik", som presenteras i Riksbankens kvartalstidskrift *Penning- & Valutapolitik* nr 3 1995, diskuterar Lars Hörngren sambanden mellan penningpolitiken, dess styrmedel och prisutvecklingen samt vad egenskaperna hos dessa samband betyder för penningpolitikens uppläggning.

Ett viktigt budskap i artikeln är att inflationen på lång sikt bestäms av penningpolitiken. Sambanden mellan penningpolitiken, inflationen och den ekonomiska utvecklingen i stort är emellertid komplicerade processer. Penningpolitik kan därför inte hanteras enligt enkla mekaniska regler.

Komplexiteten gör att beslut måste fattas baserade på avvägningar och bedömningar. I artikeln illustrerar författaren vilka faktorer som spelar in. När centralbanken får ny information måste den fråga sig: Hur påverkar detta vår bedömning av inflationen om ett à två år? En enskild indikator leder sällan till omprövning av politiken, men samstämmiga tecken från

flera indikatorer på att inflationsutsikterna förändras ger underlag för att ändra styrräntan. Den som vill förutsäga centralbankens agerande har anledning att anlägga samma perspektiv.

Ytterligare information om artikeln "Penningpolitik i teori och praktik" lämnas av Lars Hörngren, tel. 08-787 01 40.

Andra artiklar som presenteras i tidskriften är "Estimating Forward Interest Rates with the Extended Nelson & Siegel Method" av Lars E.O. Svensson, "Hushållens sparande i privatobligationer" av Lotte Schou och Marianne Wolfbrandt och "Turismen styr resevalutan" av Fredrika Röckert.

Kvartalstidsskriften kan beställas från Riksbankens informationscentral på fax 08-787 05 26 alternativt tel. 08-787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 37 1995-10-19

FÖRSLAG OM ÖVERSYN AV LAGAR RÖRANDE RIKSBANKEN

Riksbanksfullmäktige har i dag i en skrivelse föreslagit att riksdagen hos regeringen skall begära en översyn av den svenska lagstiftningen rörande Riksbanken. Skrivelsens förslag, som skulle innebära ett ökat oberoende för Riksbanken, är i enlighet med de åtaganden Sverige gjort till följd av EU-medlemskapet.

Riksbanken har redan idag även vid en internationell jämförelse en självständig ställning. Riksbanken är världens äldsta centralbank och har alltsedan dess tillkomst varit underställd riksdagen.

Skrivelsen berör huvudsakligen fyra olika områden:
- Ett lagstadgat mål för penningpolitiken
- Riksbankschefens ställning
- Riksbanksfullmäktiges ställning
- Ansvaret för valutapolitiken

Ett lagstadgat mål för penningpolitiken

I den svenska lagstiftningen saknas ett uttryckligt mål för penningpolitiken. Enligt fullmäktiges uppfattning vore det ändamålsenligt med en förändring av svensk lag så att Riksbanken ges ett uttryckligt verksamhetsmål för penningpolitiken. Innebörden bör, i överensstämmelse med EU:s regler, vara att prisstabilitet är penningpolitikens huvudmål. En sådan lagformulering, att *upprätthålla prisstabilitet* eller att *värna penningvärdet* skall enligt fullmäktige tolkas som att målet är att hålla en stabilt låg inflationstakt. En skrivning som innebär att det siffersatta målet införs i lagtexten är däremot inte ändamålsenlig. En precisering av målet i riksbankslagen föranleder inte någon ändring av det av fullmäktige antagna gällande inflationsmålet.

Fullmäktige betonar att en förutsättning för gynnsam ekonomisk utveckling, inklusive stabil tillväxt och hög sysselsättning, är att penningvärdet värnas. Ett för Riksbanken uppsatt mål bör enligt fullmäktiges mening utformas så att ingen tveksamhet kan råda om vad som är huvudmålet för penning- och valutapolitiken. Det skall vara att värna penningvärdet medan stöd för den allmänna ekonomiska poli-

tiken i övrigt måste utformas så att detta mål inte kommer i fara.

Riksbankschefens ställning

EU-reglerna anger ett uttryckligt krav på riksbankschefens självständighet. Enligt dessa regler får han avsättas endast om han inte längre uppfyller de krav som ställs för att han skall kunna utföra sina uppgifter eller om han gjort sig skyldig till allvarlig försummelse. Enligt fullmäktiges mening bör en ändring ske i regeringsformen så att det finns uttryckliga kriterier för när riksbankschefen får avsättas.

Riksbanksfullmäktiges ställning

Ett sätt att stärka Riksbankens oberoende skulle enligt fullmäktiges mening kunna vara att införa en ny paragraf i riksbankslagen om att Riksbanken och ledamöter i dess beslutande organ inte får söka eller ta emot instruktioner i penning- och valutapolitiska frågor från riksdag, regering eller något annat organ.

Enligt fullmäktiges mening bör fullmäktige även framgent väljas av riksdagen eftersom Riksbanken är riksdagens verk. Utgångspunkten bör vara att fullmäktiges mandatperioder skall förlängas. Hur lång mandatperioden skall vara måste utredas ytterligare.

Ansvaret för valutapolitiken

Riksbanken har enligt gällande grundlagsfästa regler oinskränkt ansvar för valutapolitiken. Detta avviker från traditionen i övriga EU-länder, där regeringen vanligen har visst inflytande över valutapolitiken. Dessa skillnader i tradition kan aktualisera en diskussion om ansvarsfördelningen inom valutapolitiken, men fullmäktige vill understryka vikten av att ansvarsfördelningen även framgent utformas på ett sådant sätt att Riksbankens möjligheter att uppnå målet att värna penningvärdet bevaras.

Skrivelsen i dess helhet kan beställas av Riksbankens informationscentral, tel. 08-787 01 00, fax 08-787 05 26, eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 38 1995-10-19

NY ORGANISATION PÅ RIKSBANKEN

Riksbanksfullmäktige har idag beslutat att en ny organisation skall gälla på på Riksbanken.

Verksamheten delas in i tre block: penning- och valutapolitik, betalningsväsende och administration.

I blocket penning- och valutapolitik, som leds av vice riksbankschef Lars Heikensten, placeras avdelningen för finansiell statistik, penning- och valutapolitiska avdelningen och ekonomiska avdelningen.

Ansvarsområdet för *avdelningen för finanseill statisk* är betalningsbalansstatistik och finansmarknadsstatistik och består av den tidigare betalningsbalansavdelningen och delvis av den tidigare finansmarknadsavdelningen. Till chef för avdelningen utses Sigvard Ahlzén, tidigare chef för betalningsbalansavdelningen.

Blocket som rör betalningsväsendet leds av vice riksbankschef Stefan Ingves och består av två avdelningar: betalningssystemavdelningen och betalningsmedelsavdelningen.

Betalningssystemavdelningen är en ny avdelning som omfattar betalningssystemfrågor, betalningsavveckling och frågor rörande finansmarknadens struktur. Avdelningen ansvarar för Riksbankens clearing och betalningssystem - RIX - och betalningssystemfrågor i övrigt. Till chef för avdelningen utses Kai Barvèll, tidigare chef för redovisningsavdelningen. Till ny chef för *betalningsmedelsavdelningen* utses Hans Krook, tidigare chef för den administrativa avdelningen.

Det administrativa blocket leds av en *administrativ direktör* som får det övergripande ansvaret för Riksbankens samtliga administrativa funktioner. Till den tjänsten utses Kersti Eriksen, tidigare chef för betalningsmedelsavdelningen.

I det administrativa blocket ingår fyra avdelningar:
- *Personal- och kompetensförsörjningsavdelningen med* ansvar för personalpolitik och kompetensförsörjning. Till avdelningschef utses Ingemar Andréasson, tidigare personalchef på administrativa avdelningen.
- *Planerings- och ekonomi-avdelningen* med ansvar för bl.a. verksamhetsplanering och budget, bokslut samt årsredovisning. Till chef har utsetts Lena Kvist, tidigare chef för planerings- och budgetsekretariatet.
- *Organisations- och förvaltningsavdelningen* med ansvar för bl.a. organisations- och administrativt rationaliseringsarbete, diarium, fastighetsförvaltning, bevakning, transport m.m. Tjänsten som avdelningschef är vakant.
- *IT-avdelningen* med ansvar huvudsakligen för samma uppgifter som den tidigare ADB-avdelningen samt för telefonifrågor. Tjänsten som avdelningschef är vakant fr.o.m. december 1995.

Direkt under riksbankschefen Urban Bäckström har tre stabsenheter placerats: direktionssekretariatet, informationssekretariatet och internationella sekretariatet.

Den nya organisationen kommer att träda i kraft snarast.

För ytterligare upplysningar kontakta informationschef Gunilla Wikman tel.08-787 04 18.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

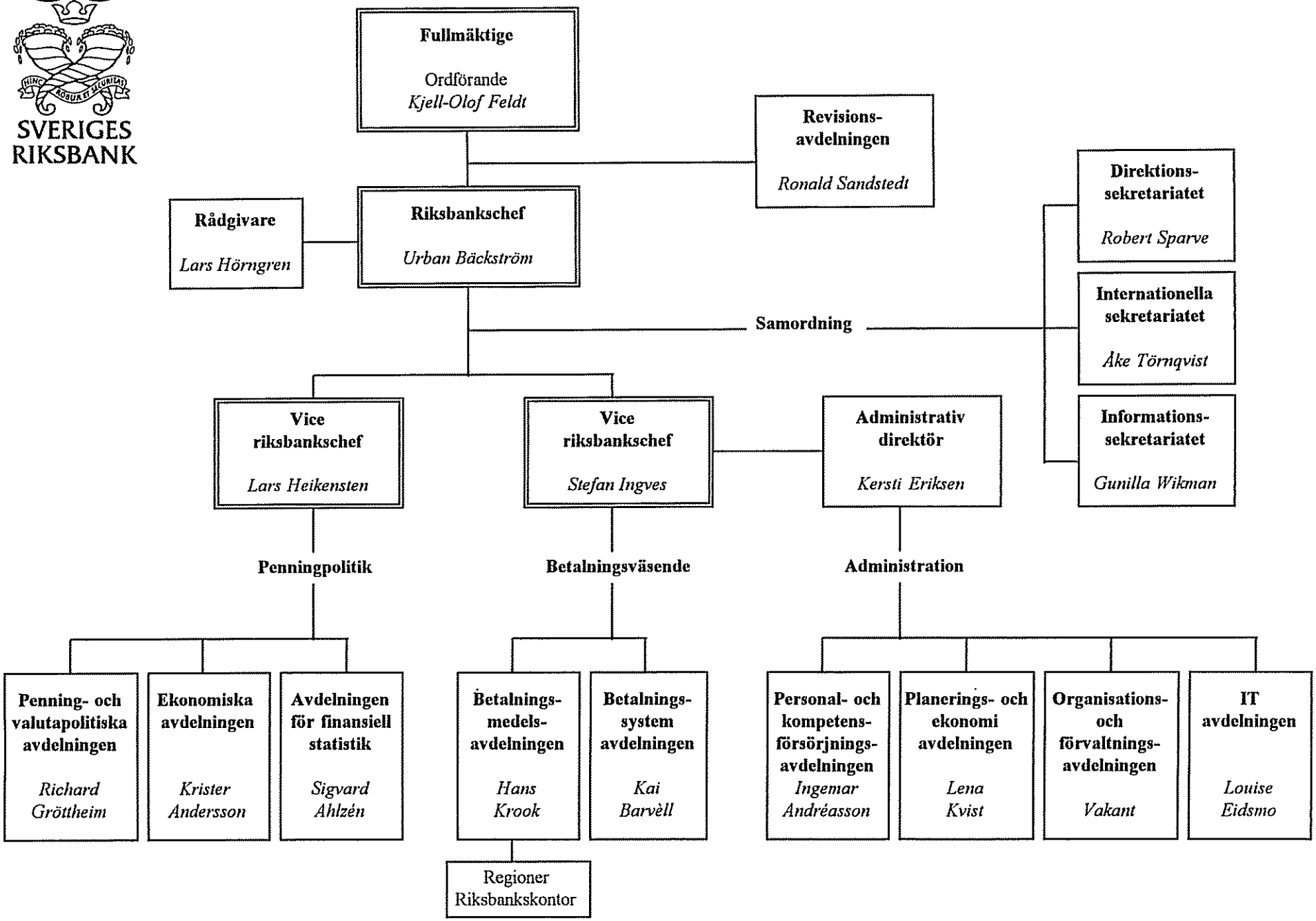

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 39 1995-11-13

Nytt nummer av *Penning- & Valutapolitik*:
Riksbanken och det europeiska samarbetet

Det nya numret av Riksbankens kvartalstidskrift *Penning- & Valutapolitik*, som kommer ut idag, är ett temanummer om det europeiska monetära samarbetet.

I artikeln *"Riksbanken och det europeiska monetära samarbetet"* tar Urban Bäckström upp det fördjupade samarbetet som ska resultera i en ekonomisk och monetär union, EMU.

En monetär union med en gemensam valuta har både för- och nackdelar. En fördel är att betalningar mellan EU-länderna blir enklare och billigare. Den största risken med en monetär union är att växelkursen inte längre kan användas för att underlätta en ekonomis anpassning vid störningar.

Deltagande i EMU borde dock leda till att räntedifferensen till EU:s kärnländer elimineras eftersom det då inte längre skulle finnas möjlighet att justera växelkursen. Detta skulle befrämja den ekonomiska tillväxten och därmed möjligheterna att upprätthålla hög sysselsättning.

För att unionen ska bli stabil, och därmed något som Sverige bör sträva efter att delta i, är det väsentligt att konvergenskraven tolkas strikt och att höga krav ställs på de länder som släpps in.

I artikeln *"EMU:s slutmål - en gemensam valuta"* redogör Stefan Ingves och Agneta Brandimarti för förberedelsearbetet med att ersätta de nationella valutorna i de länder som deltar i unionen med en gemensam valuta. Detta arbete är tidskrävande och behöver inledas både hos myndigheter och i den privata sektorn redan innan det är

klart vilka länder som kan delta i unionen från starten. Detta gäller även för Sverige.

Förberedelser för valutaunionen pågår redan inom EMI och Riksbanken deltar tillsammans med övriga centralbanker i EU i ett antal kommittéer inom EMI. För svenskt vidkommande krävs att vår lagstiftning blir förenlig med Maastrichtfördragets bestämmelser. Förutom förberedelser på det legala området måste betalningssystem som post- och bankgiro och olika värdepapperssystem anpassas så att dessa fungerar med den gemensamma valutan. Omfattande tekniska anpassningar kommer också att krävas inom områden som skatteindrivning, socialförsäkringssystem och statens redovisningssystem.

När valutaunionen är etablerad ska beslutanderätten för penningpolitiken flyttas över till ECB:s råd. Om Sverige blir medlem i valutaunionen flyttas beslutanderätten över från riksbanksfullmäktige till ECB:s råd där den svenske riksbankschefen blir medlem. Ledamöterna i rådet har till uppgift att utforma en penningpolitik som leder till prisstabilitet i unionen som helhet.

I artikeln *"Strategi och instrument i etapp tre av EMU"* skriver Claes Berg om Europeiska monetära institutet, EMI, och ansvaret för att förbereda den gemensamma penningpolitiken i etapp tre av EMU. Den penningpolitiska strategin för att uppnå målet om prisstabilitet kommer troligen att baseras på ett intermediärt penningmängdsmål eller ett direkt inflationsmål. De europeiska centralbankerna har enats i en rad viktiga frågor, som vilka instrument som bör användas. Huvudinstrumentet för att styra marknadsräntorna bör vara marknadsoperationer medan stående låne- och inlåningsfaciliteter bör användas till att signalera penningpolitiska intentioner, avgränsa marknadsräntorna och tillföra/dra in likviditet vid slutet av dagen.

I artikeln *"EMU och sysselsättningen"* skriver Krister Andersson och Anatoli Annenkov att valutaunionen inte ger några negativa effekter på sysselsättningen. Visserligen

är Europas monetära integration inte lösningen på alla problem utan i slutändan är det varje lands förmåga att utveckla och anpassa sig till nya möjligheter och krav som avgör ett lands ekonomiska styrka. Däremot kan en ekonomisk politik som möjliggör ett medlemskap i EMU för Sveriges del innebära ytterligare vinster i form av minskad osäkerhet och ökat förtroende. Detta skulle leda till lägre marknadsräntor, bättre förutsättningar för långsiktiga investeringsbeslut och därmed högre tillväxt. Därigenom skulle också sysselsättningsmöjligheterna för bättras.

Att EMU:s uttalade mål om prisstabilitet skulle skapa ytterligare arbetslöshet måste bestämt avvisas. Prisstabilitet kan ses som ett uttryck för en väl fungerande ekonomi och erfarenheterna visar att detta inte på något sätt missgynnar sysselsättningen utan ökar den. Ett medlemskap i EMU bygger på anpassningsmekanismer som ändå måste till om vi långsiktigt vill ha en stabil och växande ekonomi.

Ett *seminarium* som behandlar temanumret om EMU hålls måndagen den 13 november 1995 kl. 11.00 - 12.00 på Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7.

Kvartalstidskriften kan beställas från Riksbankens informationscentral på fax 08-787 05 26 alternativt tel. 08-787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 40 1995-11-14

EMI-RAPPORT "THE CHANGEOVER TO THE SINGLE CURRENCY"

Idag kl. 10.00 presenterar Europeiska monetära institutet, EMI, sin rapport "The Changeover to the Single Currency". I rapporten redovisar EMI sin syn på övergången till gemensam valuta.

En sammanfattning på svenska av rapporten bifogas detta pressmeddelande.

Ytterligare information lämnas av Gustaf Adlercreutz, tel.08-787 06 60.

EMI-rapporten finns att hämta i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7, efter kl. 10.00. Rapporten kan också beställas från Riksbankens informationscentral, fax 08-787 05 87 alt. tel. 08-787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 41 1995-11-16

RIKSBANKENS INFLATIONSRAPPORT:
Förutsättningarna för prisstabilitet har förbättrats

Under sommaren och hösten 1995 har förtroendet för svensk ekonomisk politik ökat; inflationsförväntningarna har minskat och kronans kurs har apprecierats. Det framgår av Riksbankens inflationsrapport som presenteras idag.

I rapporten görs bedömningen att sannolikheten ökat för att inflationen i genomsnitt under 1996 kommer att ligga mellan 2,5 och 3 procent vid oförändrad ekonomisk politik och förtroende för denna samt vid en fortsatt stabil tillväxt. För 1997 bedöms inflationen i genomsnitt bli något högre. Det finns självfallet en osäkerhet i denna inflationsbedömning, både uppåt och nedåt. Denna osäkerhet är också större för 1997 än för 1996.

En starkare tillväxt, framför allt i den inhemska efterfrågan, kan utlösa prishöjningar. Bakgrunden till detta är det rådande kostnadstryck som finns i svensk ekonomi. Tillsammans med en eventuellt ökad löneglidning, kan starkare tillväxt leda till en högre inflation än väntat och innebära en risk att inflationsmålets övre toleransgräns överskrids. Omvänt kan inflationen också bli lägre om tillväxten blir svagare eller om produktiviteten utvecklas bättre än väntat.

Sammantaget är det Riksbankens bedömning att förutsättningarna för prisstabilitet förbättrats sedan föregående inflationsrapport. De monetära förhållandena har i stort sett nått en nivå som innebär en inflationstakt under 1996 och 1997 inom toleransintervallet. Det är dock värt att understryka att prognoserna för såväl 1996 som 1997 anger en inflationstakt

som fortfarande ligger över målet om 2 procent. I penningpolitiken behövs en säkerhetsmarginal. Det kan åstadkommas genom att kronan apprecierar ytterligare. Kronan måste fortfarande betecknas som undervärderad, sett utifrån ett konkurrenskraftsperspektiv.

Penningpolitiken utgår från fortsatt stabil tillväxt under 1996 och 1997. Hanteringen av reporäntan kommer att avvägas med hänsyn till hur inflationsförväntningar och växelkurs utvecklas. Detta beror i sin tur i hög grad på hur förtroendet för den ekonomiska politiken utvecklas. Det är dock inte de kortsiktiga reaktionerna i marknaden som är avgörande för räntepolitikens utformning.

Om förtroendet för den ekonomiska politiken fortsätter att förbättras och detta visar sig i en ytterligare nedgång i inflationsförväntningarna och i att kronan förstärks med viss marginal jämfört med vad som är utgångspunkten i denna inflationsrapport -- minskar kraven på räntepolitikens stramhet. I en sådan situation ökar sannolikheten för en sänkning av reporäntan eftersom den framtida inflationstakten då kan bedömas rymmas väl inom inflationsmålets toleransintervall.

Skulle, å andra sidan, förtroendet för den ekonomiska politiken återigen minska, och detta tar sig uttryck i en bestående kronförsvagning, riskerar de sammantagna monetära förhållandena att bli för expansiva. I ett sådant läge ökar riskerna för att reporäntan ska behöva höjas.

En presskonferens om inflationsrapporten med riksbankschef Urban Bäckström och chefsekonom Krister Andersson hålls kl. 14.00 i Riksbanken, med ingång från Malmskillnadsgatan 7. Presskort krävs.

Inflationsrapporten kan beställas av Riksbankens informationscentral fax 08-787 05 26, tel. 08-787 01 00 eller hämtas i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 42 1995-11-22

EMI-RAPPORT "PROGRESS TOWARDS CONVERGENCE"

Idag kl. 14.00 presenterar Europeiska monetära institutet, EMI, sin rapport "Progress Towards Convergence". I rapporten redovisar EMI sin syn på utvecklingen mot konvergens inom EU.

Ytterligare information lämnas av:
Gustaf Adlercreutz, tel.08-787 06 60
Alexander Nilsson, tel.08-787 01 54

EMI-rapporten finns att hämta i Riksbankens entré, Malmskillnadsgatan 7, efter kl. 14.00. Rapporten kan också beställas från Riksbankens informationscentral, fax 08-787 05 87 alt. tel. 08-787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 43 1995-12-06

VISSA ÄLDRE SEDLAR UPPHÖR ATT VARA LAGLIGA BETALNINGSMEDEL

I en skrivelse till riksdagen föreslår Riksbanken att följande äldre sedlar ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel:

- 1 000-kronorssedeln med porträtt av Karl XIV Johan,
- 100-kronorssedeln med porträtt av Gustav II Adolf,
- 50-kronorssedeln med porträtt av Gustav III,
- 10-kronorssedeln med porträtt av Gustav VI Adolf,
- 10-kronorssedeln som trycktes 1968 med anledning av 300-årsjubileet av Sveriges riksbank,
- 5-kronorssedeln med porträtt av Gustav Vasa samt
- den blå 500-kronorssedeln i den nya sedelserien.

Det är viktigt att allmänheten väl känner till utseende och säkerhetsdetaljer i våra sedlar och mynt. Detta underlättas om äldre utgåvor, efter en rimlig övergångstid, dras bort från cirkulationen.

Den främsta orsaken till förslaget är därför att de sex första av de ovan uppräknade sedeltyperna inte tillhör den nya sedelserien. Den sistnämnda sedeltypen hör visserligen till den nya sedelserien men är en tidig blå version av 500-kronorssedeln som 1989 ersattes av en röd version.

Inlösningstiden föreslås bli tre eller möjligen knappt tre år. Riksbanken förordar nämligen att de här aktuella sedlarna ska upphöra att vara giltiga betalningsmedel vid utgången av 1998. Riksbankens avser dock att vara generös vid prövning om sedlar ska lösas in efter den 31 december 1998. För detta fordras dock särskilda skäl.

Ytterligare information lämnas av
Per-Olof Arevik, tel. 08-787 04 84.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 44 1995-12-08

KRAFTIGT ÖKAD AVKASTNING PÅ DIREKTINVESTERINGAR I UTLANDET 1994

Svenska direktinvesteringstillgångar i utlandet uppgick till 442 miljarder kronor vid utgången av 1994. Dessa gav en avkastning på 33 miljarder kronor. Utlandets direktinvesteringstillgångar i Sverige uppgick vid samma tidpunkt till 175 miljarder kronor. Avkastningen på dessa uppgick till 16,5 miljarder kronor.

Detta framgår av en undersökning om direktinvesteringsföretag och deras avkastning som Riksbanken publicerar idag.

Diagram 1. Direktinvesteringstillgångar
Miljarder kronor

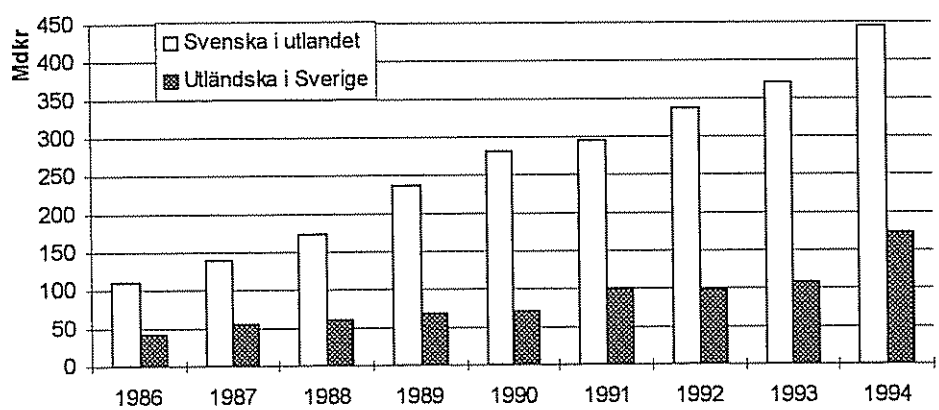

Avkastningen 1994 på svenska direktinvesteringstillgångar i utlandet är den högsta som uppmätts i absoluta tal sedan Riksbanken startade dessa undersökningar 1986. Mätt som procent av eget kapital kommer dock inte avkastningen upp i de nivåer som uppmättes i slutet på 1980-talet. Lönsamhetsförbättringen i svensk exportindustri under 1993 och 1994 har bidragit till en stark ökning av avkastningen på utländska direktinvesteringar i Sverige. Även denna avkastning är den högsta som uppmätts av Riksbanken.

Diagram 2. Avkastning på direktinvesteringstillgångar
Procent av eget kapital

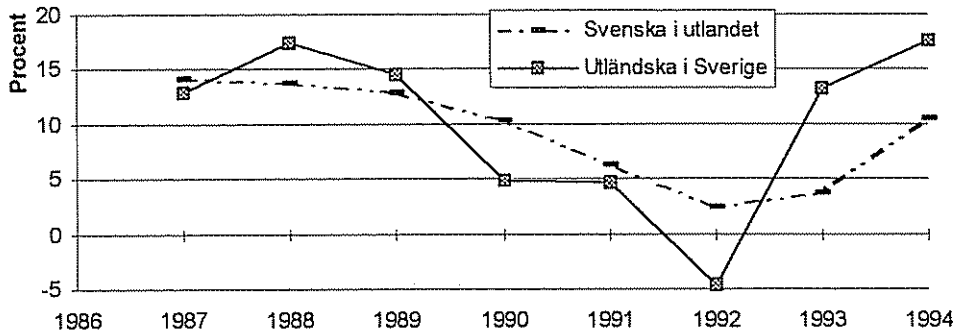

Enkätundersökningen som Riksbanken genomför varje år omfattar direktinvesteringar, dvs. investeringar som uppgår till minst 10 procent av kapitalet i ett företag. Uppgifterna ligger till grund för sammanställning av bytesbalansen och redovisningen av Sveriges totala tillgångar och skulder mot utlandet.

Avkastningen på direktinvesteringar i Sverige och i utlandet bokförs i bytesbalansen som kapitalavkastning. Innan definitiva uppgifter om avkastning på direktinvesteringar föreligger, redovisar Riksbanken preliminära uppgifter i bytesbalansen.

Resultatet från årets undersökning medför endast en marginell revidering av bytesbalansen för 1994. Direktinvesteringsavkastningen för helåret 1995 revideras också något. För 1994 medför revideringen att bytesbalansen förbättras med 0,5 miljarder kronor medan den försämras med cirka 1 miljard 1995, jämfört med tidigare publicerade uppgifter.

Undersökningen om direktinvesteringsföretag finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Maria Falk, tel. 08/787 03 68 och
Mikael Holmberg, tel. 08/787 02 12.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 45 1995-12-19

RIKSBANKENS DERIVATUNDERSÖKNING 1995

Under våren genomförde Riksbanken en undersökning av den svenska derivatmarknaden. Den svenska undersökningen var en del av en större, internationellt samordnad undersökning som tillkommit på initiativ av centralbankerna och som omfattade 26 länder. Undersökningens syfte var att kartlägga den internationella derivatmarknadens omfattning och struktur, framför allt för att kunna bedöma denna marknads risker.

Den svenska undersökningen omfattade elva banker och värdepappersbolag och avsåg dessa bolags Sverige-baserade derivatverksamhet. Resultaten har korrigerats för den dubbelräkning som uppkommer genom att aktörer i den svenska undersökningen i många fall utgör motparter i samma affär. Av undersökningen framgår att de tillfrågade aktörernas totala derivatportföljer uppgick till 7 097 miljarder kronor vid mars månads utgång, mätt som underliggande nominella belopp.

Derivatinstrument med ränteinstrument och valuta som underliggande tillgångar dominerar medan de aktiebaserade derivaten är av betydligt mindre omfattning. Undersökningen omfattade även råvarubaserade derivatinstrument vilkas användning dock var mycket begränsad.

Tabell 1. Den svenska derivatmarknaden (11 institut)
Utestående nominella belopp per den 31 mars 1995, miljarder kronor samt procent.

	Miljarder kronor	Procent
Valutaderivat	3 117	44
Räntederivat	3 962	56
Aktiederivat	18	-
Total	7 097	100

Storleken på den svenska derivatmarknaden kan också mätas i omsättningssiffror. De valuta- och räntebaserade derivatinstrumentens omsättning under april månad uppgick till 1 560 respektive 784 miljarder kronor, se tabell 5.

Vid jämförelse med de övriga nordiska länderna har Sverige den största valuta- och räntederivatmarknaden, mätt i utestående

nominella belopp. Mätt i omsättningssiffror så dominerar den svenska derivatmarknaden inte lika tydligt eftersom de danska valutaderivatens omsättning är nästan dubbelt så stor jämfört med i Sverige. Den svenska derivatmarknaden är dock liten i bredare internationell jämförelse. Marknadsandelen uppgår till ca en procent av den samlade omsättningen i de 26 deltagande länderna.

Den aktuella undersökningen är inte helt jämförbar med den derivatenkät som genomfördes av Riksbanken under 1994, bl.a. för att den tidigare undersökningen vände sig till ett större urval företag och även omfattade dessa företags utlandsbaserade verksamhet. Vad gäller omsättningen i valutamarknadsderivat går det dock att göra jämförelse med tidigare BIS-studier. Man kan se att den största ökningen har skett på valutaoptioner. Dessa har fördubblat sin omsättning sedan 1992, då BIS senaste undersökning av valutamarknaden genomfördes. Valutamarknadsswappar har ökat med nästan 40 procent. Ett sådant swappavtal är en överenskommelse om att köpa en valuta t.ex. idag och sälja tillbaka samma valuta vid ett senare tillfälle. Däremot har omsättningen på vanliga enkla terminer (outright terminer) halverats sedan 1992. En outright terminsaffär är ett köp eller en försäljning av valuta med fördröjd leverans.

Tabell 2. Valutamarknadsderivat, omsättningen under april 1995
Genomsnitt per dag i miljarder kronor

	Omsättning	Förändring i procent jämfört med 1992
Valutamarknads-swappar	78,5	37,6
Outright termin	5,0	-50,8
Valutaoptioner	3,1	118,3

Bland derivatinstrumenten, oberoende av vilken den underliggande tillgången är, dominerar termins- och swappinstrument, se tabell 3. Användningen av optionsinstrument, mätt i underliggande nominella belopp, är däremot ganska begränsad.

Den aktuella undersökningen ger även en hel del information som är till hjälp för att kunna bedöma derivatmarknadens risker.

Den sammantagna motpartsrisken på derivatmarknaden är bara en bråkdel av det nominella värdet på underliggande kontrakt. Detta framgår av att summan av alla positiva marknadsvärden uppgår till närmare 3 procent av det nominella utestående värdet på valutamarknaden medan motsvarande värde på räntemarknaden är ca 0,4 procent. Ur risksynpunkt är det också positivt att 70 procent av den utestående derivatportföljen har en återstående löptid på mindre än ett år (tabell 4). Denna relativt korta planeringshorisont bör underlätta aktörernas riskbedömning.

Tabell 3. Instrumentfördelning valuta- och räntederivat, miljarder kronor

Instrument	Utestående nominellt belopp		Marknadsvärde	
	Belopp	Procent	Belopp	Procent
Valutaderivat	3 117	100	87	100
varav:				
outright terminer och valutamarknadsswappar	2 478	79	53	61
currency swappar*	460	15	32	37
OTC-optioner	179	6	2	2
Räntederivat	3 962	100	17	100
varav:				
FRAs **	1 191	30	1	6
swappar	1 624	41	16	94
OTC-optioner	92	2	0	0
futures***	1 048	26	..	..
optioner	7	1	..	..

* En currency-swapp har till skillnad från valutamarknadsswapp en eller flera byten av räntebetalningar under avtalets löptid.
** Forward Rate Agreement - räntetermin på OTC-marknaden
***Futures - standardiserad räntetermin som börshandlas

Tabell 4. Återstående löptid den 31 mars 1995, procent av utestående nominella belopp, OTC-instrument

år	≤1	>1-≤5	>5
Valutaderivat	80	19	1
Räntederivat	58	38	4
Aktiederivat	49	51	0
Vägt genomsnitt	69	28	3

Det är vidare intressant att notera att en stor del av omsättningen på den svenska derivatmarknaden sker mot andra finansiella aktörer(tabell 5). 78 procent av omsättningen i valutaderivat sker sålunda mot svensk eller utländsk finansiell aktör. Motsvarande andel för räntebaserade derivat är 67 procent. Handeln mellan de finansiella aktörerna kan i vissa avseenden jämföras med den återförsäkring som görs av försäkringsbolagen. En omfattande handel mellan de finansiella aktörerna bör vara positiv för stabiliteten eftersom enskilda finansiella aktörer därigenom kan sprida sina risker på andra aktörer på marknaden.

Undersökningen visar också på den svenska derivatmarknadens starka utlandskoppling. Hela 75 procent av omsättningen i

valutaderivat sker mot utländska finansiella aktörer. Motsvarande andel för de räntebaserade derivaten är 56 procent. På samma sätt som avistamarknaden är således derivatmarknaden i hög grad exponerad för de störningar som eventuellt kan uppkomma på de utländska finansiella marknaderna.

Tabell 5. Motpartsfördelning av omsättningen på den svenska derivatmarknaden under april 1995, miljarder kronor samt procent.

	Valutaderivat		Räntederivat	
	Belopp	Procent	Belopp	Procent
Finansiella aktörer i Sverige	54	3	27	11
Slutkunder i Sverige	270	17	60	24
Finansiella aktörer utomlands	1 167	75	138	56
Slutkunder utomlands	69	4	22	9
Omsättning OTC	1 560	100	247	100
Total omsättning	1 560		784	

Resultaten av undersökningen offentliggjordes igår av Bank for International Settlements (BIS), som sammanställt resultaten för samtliga 26 deltagande länder. De flesta deltagande ländernas centralbanker kommer också att offentliggöra sina nationella delresultat. Riksbanken planerar att senare utkomma med en mera utförlig analys av den svenska derivatundersökningens resultat.

Ytterligare information om Riksbankens derivatundersökning lämnas av:

Antti Koivisto tel. 08 - 787 05 08 eller
Marianne Wolfbrandt tel. 08 - 787 01 31

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 46 1995-12-27

ARAGON FONDKOMMISSION AB ÖVERTAR PRIMARY DEALER-AVTALET FRÅN ARAGON SECURITIES FONDKOMMISSION AB

Riksbanken har beslutat att överlåta Aragon Securities Fondkommission AB:s primary dealer-avtal på penning- och obligationsmarknaden till Aragon Fondkommission AB per den 2 januari 1995.

Aragon Securities Fondkommission AB har blivit uppköpt av Merchant Fondkommission AB. Tillträdet sker den 2 januari 1996. Vid detta tillfälle ändrar Merchant Fondkommission AB sitt namn till Aragon Fondkommission AB.

De institut som därmed har tecknat primary dealer-avtal med Riksbanken på penning- och obligationsmarknaden är:

Alfred Berg Transferator Fondkommission AB
Aragon Fondkommission AB
Consensus Fondkommission AB
Erik Penser Fondkommission AB
Föreningsbanken AB
JP Bank
Midland Bank plc, filial Stockholm
Nordbanken
Skandinaviska Enskilda Banken
Sparbanken Sverige AB
Svenska Handelsbanken
United Securities Fondkommission AB
E. Öhman J:or Fondkommission AB

Ytterligare information lämnas av
Kjell Nordin, tel. 08-787 08 04.

SVERIGES RIKSBANK